

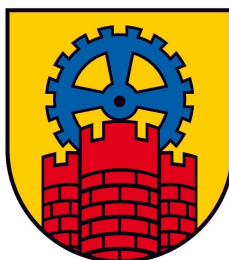
Przedsiębiorstwo Usługowe "GEOGRAF"
41-303 Dąbrowa Górnicza, Al. Piłsudskiego 30/34

tel. 785 917 969 www.pugeograf.pl geograf10@poczta.onet.pl

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTO ZABRZE

OBSZAR OSIEDLA ROKITNICA – LEŚNA POLANA

Autor: dr Jerzy Wach
mgr Monika Wach

Dąbrowa Górnicza, październik 2012 r.

Spis treści

	str.
1. WSTĘP.	4
2. CHARAKTERYSTYKA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	5
2.1. Zawartość projektowanego dokumentu	5
2.2. Cele projektowanego dokumentu	7
2.3. Powiązania z innymi dokumentami	8
2.4. Przeznaczenie terenów	9
2.5. Ustalenia ogólne zawarte w projektowanym dokumencie	13
3. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA OBJĘTEGO PROJEKTOWANYM DOKUMENTEM (OKREŚLENIA, ANALIZY I OCENY)	24
3.1. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	24
3.2. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	34
3.3. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu	37
3.4. Cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu	38
3.5. Przewidywane znaczące oddziaływania na obszar Natura 2000 oraz na środowisko.	43
4. ROZWIĄZANIA OCHRONNE PRZYJĘTE W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE ORAZ ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE	55
4.1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	55
4.2. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie	60
5. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	61
6. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	62
7. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	63

8. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	64
9. MATERIAŁY ARCHIWALNE WYKORZYSTANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	66
10. PODSTAWOWE AKTY PRAWNE WYKORZYSTANE W OPRACOWANIU . . .	67

1. WSTĘP

Podstawą prawną opracowania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze jest ustawa z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (art. 14, art. 20) oraz ustawa z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym*. W oparciu o powyższe ustawy Rada Miejska w Zabrzu podjęła w dniu 15.12.2008 r. uchwałę w sprawie *przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów osiedla Rokitnica – Leśna Polana w Zabrzu*.

Podstawą prawną opracowania „Prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasto Zabrze obszar osiedla Rokitnica – Leśna Polana” jest ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2009.199.1227). Niniejszą prognozę wykonano na zlecenie Urzędu Miasta Zabrze dla potrzeb projektowanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze. Szczegółowy zakres opracowania uzgodniony został ze Zleceniodawcą.

Zakres prognozy został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach pismem z dnia 05.03.2009 r. (znak: RDOŚ-24-WOOS/7041/242/09/BM) oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Gliwicach pismem z dnia 24.03.2009 r. (znak: NS/ZNS-Z-522-18(I)/09).

W opracowaniu na początku rozdziałów i podrozdziałów przytoczono dosłowne brzmienie właściwego fragmentu ustawy, do którego odnosi się tekst zawarty w danym rozdziale.

2. CHARAKTERYSTYKA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 1, lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2008.199.1227):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

2.1. Zawartość projektowanego dokumentu

Jak już podano we wstępie, opracowywana prognoza odnosi się do projektu planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego tereny osiedla „Leśna Polana” w dzielnicy Rokitnica w Zabrze.

Projekt planu obejmuje:

- 1) treść uchwały;
- 2) załącznik nr 1 - rysunek planu w skali 1 : 2000;
- 3) załącznik nr 2 - Rozstrzygnięcie Rady Miasta dotyczące sposobu realizacji zapisanych w planie inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, które należą do zadań własnych gminy oraz zasad ich finansowania zgodnie z przepisami o finansach publicznych;
- 4) załącznik nr 3 - Rozstrzygnięcie Rady Miasta dotyczące sposobu rozpatrzenia uwag wniesionych do projektu niniejszego planu w trakcie wyłożenia do publicznego wglądu.

W treści uchwały zawarto słowniczek pojęć użytych w uchwale.

Przedmiotem ustaleń projektu planu są:

- 1) zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego;

- 2) zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego;
- 3) wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych;
- 4) zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej,
- 5) parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów, w tym linie zabudowy, gabaryty obiektów i wskaźniki gęstości zabudowy;
- 6) zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości;
- 7) warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu;
- 8) sposób i termin tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów;
- 9) ustalenia szczegółowe dotyczące przeznaczenia terenów i zasad ich zagospodarowania.

W podrozdziałach 2.4 i 2.5 podano w sposób skrótowy nowe przeznaczenie terenów zaproponowane w projekcie planu oraz ustalenia dotyczące zasad funkcjonowania obszaru.

2.2. Cele projektowanego dokumentu

Celem opracowanego projektu planu zagospodarowania przestrzennego jest ustalenie nowego przeznaczenia i warunków zagospodarowania dla terenów wskazanych w wyżej wymienionej uchwale. Przygotowywany plan zagospodarowania przestrzennego obejmuje tereny osiedla „Leśna Polana” projektowanego w dzielnicy Rokitnica w Zabrze. Łączna powierzchnia obszaru opracowania wynosi ok. 207 ha.

2.3. Powiązania z innymi dokumentami

Projekt planu opracowany został w powiązaniu z:

- 1) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze opracowanym i przyjętym przez Radę Miejską;
- 2) warunkami ekofizjograficznymi Miasta Zabrze;
- 3) uchwałą Nr XXXIII/427/08 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 15.12.2008 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów osiedla Rokitnica – Leśna Polana w Zabrzu.

2.4. Przeznaczenie terenów

Przedstawiony projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zmienia przeznaczenie terenów przyjęte dotychczasowymi uchwałami Rady Miejskiej i ustala nowe. Szczegółowy opis znajduje się w projekcie uchwały. Poniżej podano w sposób skrócony poszczególne wydzielania terenów:

MW (02)	przeznaczenie podstawowe: tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej; przeznaczenie dopuszczalne: tereny usług towarzyszących, tereny zieleni urządzonej, tereny zieleni izolacyjnej, tereny infrastruktury technicznej i komunikacyjnej;
MN (04-06,18,20,26-30,37)	przeznaczenie podstawowe: tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej; przeznaczenie dopuszczalne: tereny usług towarzyszących, tereny zieleni urządzonej, tereny zieleni izolacyjnej, tereny infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, tereny dojazdów i dojazdów śródpolnych;
MN,U (36)	przeznaczenie podstawowe: tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy usługowej; przeznaczenie dopuszczalne: tereny usług towarzyszących, tereny zieleni urządzonej, tereny zieleni izolacyjnej, tereny infrastruktury technicznej i komunikacyjnej;
KU (01,10)	przeznaczenie podstawowe: tereny obsługi komunikacji samochodowej; przeznaczenie dopuszczalne: tereny usług towarzyszących wyłącznie w zakresie handlu detalicznego, tereny usług gastronomii, tereny zieleni izolacyjnej, tereny infrastruktury technicznej i komunikacyjnej;
US (13,24,23)	przeznaczenie podstawowe: tereny usług sportu i rekreacji;

U,US (22)	przeznaczenie dopuszczalne: tereny zieleni urządzonej i izolacyjnej, tereny infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, tereny obsługi komunikacyjnej (miejsca postojowe), tereny dojazdów i dojazdów śródpolnych; przeznaczenie podstawowe: tereny zabudowy usługowej, usługi sportu i rekreacji; przeznaczenie dopuszczalne: tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, tereny usług towarzyszących, tereny zieleni urządzonej, tereny zieleni izolacyjnej, tereny infrastruktury technicznej i komunikacyjnej;
ZŁ (08,21,34)	przeznaczenie podstawowe: tereny zieleni łąkowej; przeznaczenie dopuszczalne: tereny infrastruktury technicznej, tereny ścieżek i dojazdów gruntowych;
ZP (12,19)	przeznaczenie podstawowe: tereny zieleni urządzonej; przeznaczenie dopuszczalne: tereny dojazdów i dojazdów śródpolnych, tereny infrastruktury technicznej i komunikacyjnej;
ZL (14,31,35)	przeznaczenie podstawowe: tereny lasów; przeznaczenie dopuszczalne: tereny infrastruktury technicznej i komunikacyjnej;
Z (03,17)	przeznaczenie podstawowe: tereny zieleni innej; przeznaczenie dopuszczalne: tereny infrastruktury technicznej, tereny ścieżek i dojazdów gruntowych;
KK,Z (38)	przeznaczenie podstawowe: tereny infrastruktury kolejowej, tereny zieleni innej; przeznaczenie dopuszczalne: tereny zieleni urządzonej, tereny infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, tereny dojazdów i dojazdów gruntowych;
RO (09)	przeznaczenie podstawowe: tereny obsługi i produkcji rolniczej oraz ogrodniczej; przeznaczenie dopuszczalne: tereny ścieżek i dojazdów śródpolnych, tereny infrastruktury technicznej;
RO,ZP (07,32,33)	przeznaczenie podstawowe: tereny obsługi i produkcji rolniczej oraz ogrodniczej, tereny zieleni urządzonej;

WS (11)	przeznaczenie dopuszczalne: tereny ścieżek i dojazdów śródpolnych, tereny infrastruktury technicznej; przeznaczenie podstawowe: tereny śródlądowych wód powierzchniowych;
PG,P (15)	przeznaczenie dopuszczalne: tereny ścieżek i dojazdów gruntowych, tereny infrastruktury technicznej; przeznaczenie podstawowe: tereny górnictwa, obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, drobnej wytwórczości; przeznaczenie dopuszczalne: tereny usług towarzyszących, tereny usług administracji, tereny usług innych, tereny infrastruktury technicznej i komunikacyjnej;
GZ (16,39)	przeznaczenie podstawowe: tereny obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej systemu zaopatrzenia w gaz;
KDG.01.1/2	przeznaczenie podstawowe: tereny dróg publicznych głównych; przeznaczenie dopuszczalne: tereny zieleni urządzonej, tereny zieleni izolacyjnej, tereny infrastruktury technicznej i komunikacyjnej;
KDZ.02.2/2	przeznaczenie podstawowe: tereny dróg publicznych zbiorczych; przeznaczenie dopuszczalne: tereny zieleni urządzonej, tereny zieleni izolacyjnej, tereny infrastruktury technicznej i komunikacyjnej;
KDL.(03,04).1/2	przeznaczenie podstawowe: tereny dróg publicznych lokalnych; przeznaczenie dopuszczalne: tereny zieleni urządzonej, tereny zieleni izolacyjnej, tereny infrastruktury technicznej i komunikacyjnej;
KDD.(05-16).1/2	przeznaczenie podstawowe: tereny dróg publicznych dojazdowych; przeznaczenie dopuszczalne: tereny zieleni urządzonej, tereny zieleni izolacyjnej, tereny infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.
KDW.01.1/2	przeznaczenie podstawowe: tereny dróg wewnętrznych

przeznaczenie dopuszczalne: tereny infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

2.5. Ustalenia ogólne zawarte w projektowanym dokumencie

W celu ochrony środowiska przyrodniczego, kulturowego i zapewnienia bezpieczeństwa ludzi w projekcie planu zawarto ustalenia sformułowane w postaci zasad zagospodarowania terenu. Poniżej przytoczono treść tych ustaleń w brzmieniu dosłownym, skróconym lub w postaci krótkiego omówienia znaczenia konkretnych ustaleń dla problemu, w którym zostały przytoczone.

A. Zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego:

1. Dla terenów **MN**, **U** ustalono nakaz dla nowoprojektowanego budynku gospodarczego, garażowego i inwentarskiego nawiązania formą architektoniczną i kolorystyką do budynków przeznaczenia podstawowego.
2. Dla terenów **MN** dopuszczono lokalizację budynków gospodarczych, garażowych.
3. Dla terenów **MN**, **MW** dopuszczono lokalizację ogrodów przydomowych.
4. Dla terenów **MN**, **MW**, **US**, **PG**, **P**, **U**, **ZP**, **ZI**, **KK**, **KU**, **KD**, **GZ** dopuszczono lokalizację obiektów małej architektury.
5. Dla terenów **MN**, **MW**, **U**, **US**, **PG**, **ZP**, **ZI**, **Z**, **KU**, **KK**, **KD**, **GZ** dopuszczono lokalizację urządzeń reklamowych.
6. Dla terenów **MW**, **U**, **ZP**, **Z** ustalono nakaz dla nowoprojektowanego budynku gospodarczego, garażowego nawiązania formą architektoniczną i kolorystyką do budynków przeznaczenia podstawowego.
7. Dla terenów **U**, **PG**, **P** dopuszczono w ramach zieleni urządzonej wprowadzenie sposobu zagospodarowania typowego dla rekreacyjnej zieleni urządzonej (np. boiska do gier zespołowych i inne obiekty związane z wypoczynkiem i rekreacją).
8. Dla terenów **WS** ustalono zakaz lokalizacji zabudowy stałej i tymczasowej za wyjątkiem obiektów związanych z realizacją programu ochrony przed powodzią.
9. Dla terenów **ZŁ**, **ZL** ustalono zakaz wznoszenia urządzeń reklamowych za wyjątkiem tablic informacyjno-dydaktycznych.

B. Zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego:

1. W zakresie ogólnym:

- a) ustalono zakaz prowadzenia działalności przekraczającej normy jakości środowiska w tym norm stosowanych na terenie gminy Zabrze na podstawie przepisów prawa miejscowego lub przepisów odrębnych właściwych dla zabudowy mieszkaniowej.

2. W zakresie ochrony **powietrza atmosferycznego**:

- a) ustalono zakaz realizacji usług i działalności, które mogą powodować emisję do środowiska naturalnego w stopniu przekraczającym dopuszczalne wartości stężeń tych emisji, stosownie do przepisów odrębnych;
- b) wprowadzono zalecenie stosowania do celów grzewczych paliw ekologicznych, w tym gazu, energii elektrycznej i innych;
- c) ustalono wprowadzanie działań mających na celu ograniczenie zjawiska niskiej emisji, poprzez promowanie stosowania do celów grzewczych nośników ciepła spełniających wymogi ochrony środowiska.

3. W zakresie ochrony **wód i gruntu**:

- a) ustalono zakaz odprowadzenia ścieków bytowo-gospodarczych bez oczyszczenia do cieków powierzchniowych i do gruntu;
- b) ustalono nakaz stosowania rozdzielczego systemu kanalizacyjnego;
- c) ustalono nakaz realizacji kanalizacji deszczowej dla przejęcia wód opadowych z terenów wyznaczonych w projekcie planu pod realizację budownictwa mieszkaniowo-usługowego z odprowadzeniem wód opadowych do cieków powierzchniowych i ziemi po podczyszczeniu w separatorach wstępnego oczyszczania ścieków deszczowych;
- d) wprowadzono zakaz gromadzenia i składowania odpadów.

4. W zakresie ochrony **elementów przyrodniczych**:

- a) wyznaczono obiekty przyrodnicze podlegające ochronie – dwa pomniki przyrody – dąb szypułkowy oraz buk pospolity;
- b) objęto ochroną obszary dolinne w obrębie analizowanego obszaru, stanowiące system korytarzy ekologicznych i stanowiących o bioróżnorodności obszaru;
- c) ustalono nakaz, o ile lokalnie występują, ochrony obszarów przyrodniczo cennych (siedliska leśne, oczka wodne, cenne gatunki roślin w runie);
- d) dla terenów **WS, ZŁ, ZI, Z** ustalono nakaz zachowania istniejącej zieleni łąkowej.

5. W zakresie ochrony przed **hałasem, wibracjami i promieniowaniem elektromagnetycznym**:

- a) dla terenów oznaczonych symbolem **MW** ustalono nakaz przyjęcia dopuszczalnego poziomu hałasu jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, tj. 55 dB w porze dziennej i 45 dB w porze nocnej;
- b) dla terenów oznaczonych symbolem **MN, ZP** ustalono nakaz przyjęcia dopuszczalnego poziomu hałasu jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tj. 50 dB w porze dziennej i 40 dB w porze nocnej;
- c) wprowadzono nakaz realizacji ochrony przed polami elektromagnetycznymi zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi.

6. W zakresie ochrony **krajobrazu i wartości przyrodniczych**:

- a) wprowadzono obowiązek utrzymania zieleni łąkowej oraz istniejącej flory i fauny
- b) ustalono zasady umieszczania w przestrzeni publicznej urządzeń reklamowych, znaków i innych elementów informacji wizualnej oraz elementów małej architektury.

C. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków:

- 1. W obrębie obszaru objętego projektem planu wyznaczono obiekty będące pod ochroną konserwatorską:
 - a) budynki mieszkalne:
 - przy ul. Ofiar Katynia nr 43, 45, 75;
 - b) budynek Folwarku w Rokitnicy przy ul. Żniwiarzy nr 2;
 - c) krzyż przydrożny z figurą Najświętszej Marii Panny z 1924 r. zlokalizowany u zbiegu ulic Gnieźnieńskiej i Polnej;
 - d) gródek stożkowy w Zabrze Rokitnicy, wpisany do rejestru zabytków pod nr C/1/04 zlokalizowany na wschód od skrzyżowania ulic Krakowskiej i Ofiar Katynia.
- 2. W obrębie budynków objętych ochroną konserwatorską ustalono zakaz podejmowania wszelkich prac zakłócających charakter zachowanej posiadającej wartości kulturowej zabudowy.
- 3. Ustalono nakaz objęcia ochroną istniejących w obrębie projektu planu dóbr kultury takich jak krzyż przydrożny. Obiekt ten należy traktować podobnie jak budynki podlegające ochronie konserwatorskiej.
- 4. Wyznaczono stanowiska archeologiczne wraz z strefą ochronną (SOA):

- a) stanowisko archeologiczne oznaczone symbolem **SOA-14** (96-45) – grodzisko – średniowiecze;
- b) stanowisko archeologiczne oznaczone symbolem **SOA-16** (96-45) – ślad osadnictwa – wczesne średniowiecze, średniowiecze;
- c) stanowisko archeologiczne oznaczone symbolem **SOA-17** (96-45) – ślad osadnictwa – epoka kamienia, średniowiecze;

D. Wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych:

1. Ustalono, iż przestrzeń publiczną stanowią:

- a) ulice publiczne (**KD**);
- b) tereny o przeznaczeniu:
 - usług w tym usług administracji, handlu, edukacji, kultury, zdrowia, gastronomii;
 - usług sportu i rekreacji;
 - zieleni urządzonej.
- c) ogólnodostępne place i miejsca postojowe;
- d) ciągi piesze, rowerowe i pieszo–rowerowe;

2. Zasady kształtowania zagospodarowania terenu przestrzeni publicznej:

- a) nakaz przestrzegania zasady zapewnienia dostępności w korzystaniu z przestrzeni publicznej dla osób niepełnosprawnych;
- b) nakaz stosowania, akcentów plastycznych i oświetlenia w sposób nawiązujący do otoczenia oraz przestrzegania zasady segregacji ruchu pieszego i kołowego.

3. Zasady umieszczania w przestrzeni publicznej obiektów małej architektury nośników reklamowych, znaków i innych elementów informacji wizualnej:

- a) nakaz zachowania jednorodnego charakteru elementów nośnych dla wizualnej informacji, w tym urządzeń reklamowych;
- b) dopuszczono lokalizację obiektów małej architektury, urządzeń reklamowych i elementów informacyjnych w pasach drogowych oraz obszarach przyległych do nich.

4. Zasady umieszczania w przestrzeni publicznej tymczasowych obiektów usługowo-handlowych:

- a) dopuszczono lokalizację samodzielnych obiektów nie związanych trwale z gruntem o przeznaczeniu zgodnym z wyznaczonym przeznaczeniem terenu;

b) nakaz lokalizacji tymczasowych obiektów usługowo–handlowych w grupach funkcjonalno–przestrzennych powiązanych zielenią, ciągami pieszymi i obiektami małej architektury.

5. Zasady umieszczania w przestrzeni publicznej urządzeń technicznych:

a) nakaz lokalizacji niezbędnych urządzeń technicznych w sposób nie kolidujący z walorami estetycznymi przestrzeni publicznej oraz w sposób nie ograniczający możliwości użytkowania.

6. Zasady umieszczania w przestrzeni publicznej zieleni:

a) dopuszcza się umieszczanie zieleni wysokiej i niskiej tworzącej wnętrza urbanistyczne;

b) dopuszcza się stosowanie zieleni niskiej lub wysokiej jako elementu oznaczenia granicy nieruchomości lub różnych sposobów zagospodarowania terenu.

E. Zasady określenia parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy

1. Dla terenu **24.US** maksymalny wskaźnik powierzchni zabudowy nie powinien przekraczać 65 %, a minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej powinien wynosić 25 %.

2. Dla terenu **1.KU,U**, **2.MW** maksymalny wskaźnik powierzchni zabudowy nie powinien przekraczać 60 %, a minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej powinien wynosić 20 %.

3. Dla terenu **22.U,US** maksymalny wskaźnik powierzchni zabudowy nie powinien przekraczać 60 %, a minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej powinien wynosić 25 %.

4. Dla terenów **4.MN**, **5.MN**, **6.MN**, **20.MN**, **36.MN,U** maksymalny wskaźnik powierzchni zabudowy nie powinien przekraczać 50 %, a minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej powinien wynosić 25 %.

5. Dla terenów **13.US,U**, **23.US** maksymalny wskaźnik powierzchni zabudowy nie powinien przekraczać 50 %, a minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej powinien wynosić 40 %.

6. Dla terenów **15.PG,P** maksymalny wskaźnik powierzchni zabudowy nie powinien przekraczać 60 %, a minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej powinien wynosić 20 %.

7. Dla terenów **18.MN, 26.MN, 27.MN, 28.MN, 29.MN, 30.MN, 37.MN** maksymalny wskaźnik powierzchni zabudowy nie powinien przekraczać 50 %, a minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej powinien wynosić 30 %.

F. Zasady scalania i podziału nieruchomości:

1. Ustalono nakaz stosowania od strony dojazdu do drogi publicznej minimalnej szerokości dla wydzielanej nowej działki budowlanej z przeznaczeniem pod zabudowę:
 - a) wielorodzinną – 16 m;
 - b) jednorodzinną:
 - w zabudowie wolnostojącej – 16 m;
 - w zabudowie bliźniaczej – 10 m;
 - w zabudowie szeregowej – 6 m;
2. Ustalono nakaz stosowania minimalnej powierzchni dla wydzielanej nowej działki budowlanej z przeznaczeniem pod zabudowę:
 - a) wielorodzinną – 1000 m²;
 - b) jednorodzinną:
 - w zabudowie wolnostojącej – 450 m²;
 - w zabudowie bliźniaczej – 350 m²;
 - w zabudowie szeregowej – 200 m²;
 - c) usługową i pozostałą dopuszcza się dowolność.
3. Ustalono nakaz stosowania kąta położenia granic działek w stosunku do pasa drogowego dla nowej działki budowlanej z przeznaczeniem pod zabudowę w przedziale 60°÷90°.
4. Dopuszcza się podział polegający na wydzieleniu samodzielnej działki budowlanej z przeznaczeniem pod zabudowę bez bezpośredniego dojścia i dojazdu z drogi publicznej, w tym działki zabudowanej garażem lub zespołem garaży, pod warunkiem spełnienia co najmniej jednego z niżej wymienionych warunków:
 - a) zapewnienia dojścia i dojazdu przez istniejącą ulicę wewnętrzną;
 - b) wydzielenia odrębnej działki z przeznaczeniem na dojście i dojazd i obciążenie jej notarialnie ustanowioną służebnością dojścia i dojazdu lub zapewnienie dojścia i dojazdu poprzez inną wskazaną działkę;

- c) zapewnienia dojścia i dojazdu przez zespół działek, które posiadają notarialnie ustanowioną służebność dojścia i dojazdu z drogi publicznej.

G. Zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji oraz zasady obsługi:

1. Ustalono następującą infrastrukturę komunikacyjną:
 - a) ulice publiczne wydzielone liniami rozgraniczającymi;
 - b) ulice wewnętrzne nie wydzielone liniami rozgraniczającymi;
 - c) inne obiekty i urządzenia związane z obsługą ruchu pojazdów samochodowych, podróżnych i pieszych;
 - d) nie wydzielone liniami rozgraniczającymi, dopuszczone ustaleniami planu ulice stanowiące dojazd.
2. Ustalono minimalne ilości miejsc parkingowych lub garażowych dla obiektów o różnych funkcjach.
3. Co najmniej 10 % (lecz nie mniej niż 1 stanowisko) wyznaczonych ogólnodostępnych miejsc postojowych powinno być dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych i w czytelny sposób oznaczonych.
4. Zapewnienie dojścia i dojazdu do drogi publicznej może być realizowane poprzez:
 - a) bezpośredni dostęp do wydzielonych liniami rozgraniczającymi ulic publicznych;
 - b) pośrednio poprzez wyznaczenie dojścia i dojazdu.

H. Zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej:

1. W zakresie ogólnym:
 - a) dopuszczono możliwość zmiany tras istniejących i projektowanych sieci uzbrojenia technicznego, na podstawie projektów technicznych lub uzyskania od administratora sieci warunków technicznych podłączenia;
 - b) dopuszczono zmianę przebiegu istniejących sieci infrastruktury technicznej w przypadku ich remontu, przebudowy lub z innych względów technicznych.
2. Ustala się następujące zasady **gospodarki odpadami**:
 - a) nakaz prowadzenia gospodarki odpadami zgodnie z zasadami przyjętymi w gminie oraz przepisami odrębnymi;
 - b) ustalono zakaz lokalizowania składowisk odpadów.
3. Ustala się następujące zasady **zaopatrzenia w wodę**:

- a) pokrycie zapotrzebowania na wodę z istniejącej sieci wodociągowej administrowanej przez ZPWiK Zabrze oraz z systemu wodociągu grupowego GPW Katowice;
- b) nakaz wyprzedzającej bądź równoczesnej realizacji sieci wodociągowej na terenach wyznaczonych w projekcie planu pod lokalizację nowej zabudowy wielorodzinnej, jednorodzinnej oraz terenów usługowych;
- c) nakaz modernizacji istniejącej, miejskiej sieci wodociągowej będącej w złym stanie technicznym;
- d) dopuszczono zachowanie przebiegu istniejącej sieci magistralnej, systemu wodociągu grupowego GPW Katowice oraz sieci wodociągowej;
- e) dopuszczono prowadzenie nowych sieci wodociągowych w ciągach wszystkich dróg i ulic istniejących oraz projektowanych.

4. Ustala się następujące zasady odprowadzenia **ścieków sanitarnych i deszczowych**:

- a) nakaz stosowania rozdzielczego systemu kanalizacyjnego;
- b) zakaz odprowadzenia ścieków bytowo-gospodarczych bez oczyszczenia do cieków powierzchniowych i do gruntu;
- c) nakaz realizacji kanalizacji sanitarnej dla terenów nowej zabudowy mieszkaniowo usługowej wyznaczonej w projekcie planu, z odprowadzeniem ścieków bytowo gospodarczych do przepompowni ścieków Rokitnica i dalej kolektorami tłocznymi sprowadzenie ścieków do oczyszczalni ścieków Śródmieście;
- d) nakaz realizacji kanalizacji deszczowej dla przejęcia wód opadowych z terenów wyznaczonych w projekcie planu pod realizację budownictwa mieszkaniowo-usługowego z odprowadzeniem wód opadowych do cieków powierzchniowych i ziemi po podczyszczeniu w separatorach wstępnego oczyszczania ścieków deszczowych;
- e) dopuszczono zachowanie przebiegów istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej w dobrym stanie technicznym;
- f) dopuszczono stosowanie szczelnych bezodpływowych zbiorników do gromadzenia ścieków jako rozwiązania tymczasowego do czasu realizacji sieci kanalizacji sanitarnej;
- g) dopuszczono lokalizację nowych sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej we wszystkich istniejących oraz projektowanych drogach i ulicach.

5. Ustala się następujące zasady **zaopatrzenia w energię elektryczną**:

- a) zaopatrzenie w energię elektryczną z istniejącej i rozbudowywanej sieci średnich napięć, linii kablowych 20 kV będących częścią miejskiego systemu elektroenergetycznego;
- b) nakaz rozbudowy linii kablowych średnich napięć 20 kV, wraz ze stacjami transformatorowymi dla obsługi terenów wyznaczonych w projekcie planu pod rozwój budownictwa mieszkaniowo-usługowego;
- c) dopuszczono zachowanie przebiegów istniejących linii energetycznych wysokiego napięcia 110 kV;
- d) dopuszczono zachowanie przebiegów istniejących linii kablowych średnich napięć 20 kV;
- e) dopuszczono prowadzenie nowych linii kablowych średnich napięć 20 kV, we wszystkich ciągach istniejących i projektowanych dróg i ulic oraz wzdłuż tras nie wyznaczonych i zapisanych w projekcie planu.

6. Ustala się następujące zasady **zaopatrzenia w gaz**:

- a) ustalono dostawę gazu siecią gazową średnio i niskoprężną zasilaną z miejskiego systemu gazowniczego;
- b) dopuszczono realizację nowej sieci gazowniczej dla terenów wyznaczonych w projekcie planu pod zabudowę mieszkaniowo-usługową;
- c) dopuszczono zachowanie przebiegów istniejącej sieci gazowniczej;
- d) dopuszczono lokalizację istniejących stacji redukcyjno-pomiarowych gazu;
- e) dopuszczono prowadzenie nowej sieci gazowniczej we wszystkich istniejących i projektowanych drogach i ulicach.

7. Ustala się następujące zasady **zaopatrzenia w ciepło**:

- a) dla terenów budownictwa wielorodzinnego oraz obiektów usługowych ustalono nakaz ogrzewania z lokalnych źródeł ciepła (kotłowni), opalanych ekologicznym paliwem, bądź wprowadzenie indywidualnych rozwiązań w oparciu o energię elektryczną, gaz i inne;
- b) dla terenów wyznaczonych w projekcie planu pod lokalizację budownictwa jednorodzinnego dopuszczono stosowanie ogrzewania z indywidualnych źródeł ciepła, z zastosowaniem ekologicznych paliw, w tym gazu, energii elektrycznej i innych;
- c) dopuszczono możliwość tworzenia lokalnych systemów dostawy ciepła wykorzystujących ekologiczne paliwa;

- d) ustalono nakaz ograniczenia zjawiska niskiej emisji z istniejącej zabudowy mieszkaniowej dotychczas korzystającej z paliw stałych poprzez wprowadzanie działań promujących stosowanie ekologicznych, wysokosprawnych źródeł energii cieplnej charakteryzujących się brakiem lub niską emisją substancji do powietrza;
- e) ustalono nakaz podjęcia działań mających na celu zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii dla zaopatrzenia w ciepło.

I. Ustalenia dotyczące ograniczeń funkcjonalnych obszarów:

1. Wyznaczono **strefę płytko zalegających wód gruntowych** (poniżej 1 m p.p.t., SWW). Dla strefy ustalono:
 - a) zakaz gromadzenia i składowania wszelkich odpadów;
 - b) zakaz składowania mas ziemnych, gruzu.
 - c) nakaz przeprowadzenia badania geotechnicznego i hydrogeologicznego w celu dokładnego rozpoznania warunków gruntowo-wodnych z uwagi na okresowo zmienne i płytkie zaleganie pierwszego poziomu wód gruntowych (obszary ograniczone hydroizobatą 1 m).
 - d) nakaz uwzględnienia wynikających z ww. badań wniosków dotyczących planowanych inwestycji w szczególności w zakresie ochrony przed wilgocią.
2. Dla terenów znajdujących się w **strefach od linii elektroenergetycznych** wysokiego napięcia (SEW, o szerokości 60 m) oraz średniego napięcia (SES, o szerokości 20 m) ustalono:
 - a) zakaz sadzenia zieleni wysokiej;
 - b) zakaz lokalizacji nowych obiektów przeznaczonych do stałego pobytu ludzi;
 - c) nakaz zagospodarowania terenu w sposób umożliwiający dostęp obsługi technicznej do słupów i kabli linii elektroenergetycznych.
3. Wyznaczono **strefę terenów narażonych na czasowe zalewanie wodami** (STZ). Dla strefy ustalono:
 - a) zakaz lokalizacji obiektów budowlanych utrudniających swobodny spływ wód;
 - b) zakaz gromadzenia i składowania odpadów i śmieci;
 - c) zakaz składowania mas ziemnych, gruzu;
 - d) nakaz przeprowadzenia badania geotechnicznego i hydrogeologicznego w celu dokładnego rozpoznania warunków gruntowo-wodnych;

e) nakaz uwzględnienia wynikających z ww. badań wniosków dotyczących planowanych inwestycji;

f) dopuszczono lokalizowanie infrastruktury technicznej podziemnej i nadziemnej.

4. Wyznaczono **strefy ochrony sanitarnej wokół cmentarza**. W zasięgu stref ustalono ograniczenia:

a) w obrębie strefy do 50 m od granic cmentarza (SSC-1) – wprowadzono zakaz lokalizacji budynków mieszkalnych, służących do produkcji i przechowywania żywności oraz budynków służących do zbiorowego żywienia. Dopuszczono lokalizowanie budynków nie podpiwniczonych (innych niż wymienione) oraz lokalizowanie infrastruktury technicznej podziemnej i nadziemnej;

b) w obrębie strefy do 150 m od granic cmentarza (SSC-2) – ustalono zakaz wykorzystywania ujęć wód, takich jak:

- studnie służące do czerpania wody pitnej i gospodarczej;
- źródła służące do czerpania wody pitnej i gospodarczej;
- strumieni.

W obrębie stref dopuszczono lokalizowanie infrastruktury technicznej podziemnej i nadziemnej.

5. Wyznaczono **strefę ochrony stanowisk archeologicznych (SOA)** o promieniu 50 m licząc od miejsca wskazania stanowisk. W obrębie strefy ustalono:

- nakaz prowadzenia prac ziemnych, w tym wszelkich wykopów pod nadzorem archeologicznym;
- nakaz poprzedzenia planowanych inwestycji badaniami ratowniczymi;
- podejmowanie działań inwestycyjnych zmierzających do zmiany dotychczasowego zagospodarowania w granicach strefy stanowiska archeologicznego wymaga zachowania warunków określonych w przepisach odrębnych.

J. Zasady i termin tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów:

1. Do czasu zagospodarowania terenu zgodnie z ustaleniami projektu planu, teren może być wykorzystywany w sposób dotychczasowy.

3. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA OBJĘTEGO PROJEKTOWANYM DOKUMENTEM (OKREŚLENIA, ANALIZY I OCENY)

3.1. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 2, lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2008.199.1227):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

2) określa, analizuje i ocenia:

a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Budowa geologiczna i rzeźba terenu

Fundament geologiczny analizowanego terenu stanowią utwory karbońskie, w których uformowana została tzw. niecka bytomska. Jest to synklinalne zapadlisko karbońskie wypełnione utworami triasowymi. Oś niecki przebiega od strony Miechowic wzdłuż długiego dopływu Potoku Mikulczyckiego. Na analizowanym obszarze występuje zachodni skraj niecki; osady karbonu produktywnego nie występują tutaj na powierzchni ani bezpośrednio pod osadami czwartorzędowymi. W obrębie opisywanego obszaru w podłożu osadów czwartorzędowych występują niemal wyłącznie serie wapienia muszlowego (trias środkowy). Stanowią je dolomity diploporowe. Na skutek tektonicznego obniżenia znajdują się one w obrębie powierzchni warstw wapienia muszlowego dolnego. Są to skały wykształcone jako dolomity drobnokrystaliczne o strukturze porowatej jasnoszare lub kremowe. W południowo-wschodniej części obszaru występują margle i dolomity triasu dolnego.

Niemalże cały analizowany teren przykryty jest warstwą utworów czwartorzędowych o zróżnicowanej miąższości. Największe miąższości czwartorzędu występują w obrębie form kopalnych, gdzie miąższość ich dochodzi do ok. 40-50 m. Są

to głównie fluwioglacjalne piaski i żwiry gliniaste podścielone warstwą glin zwałowych zlodowacenia odry (środkowopolskiego). Na analizowanym terenie nie są znane stanowiska powierzchniowego występowania glin zwałowych. W czasie kolejnego zlodowacenia (wisły) analizowany obszar znajdował się w strefie klimatu peryglacjalnego. Powstały wówczas miększe serie glin stokowych okrywających cały opisywany teren. Gliny te charakteryzują się dużą zawartością frakcji pylastej, co wpływa na znaczne zaglinienie i uszczelnienie podłoża.

Po ustąpieniu lądolodów plejstoceńskich zaczął się holoceniński cykl rozwoju środowiska. Cykl ten szczególnie zaznaczył się w obrębie den dolinnych, w których zostały zakumulowane namuły rzeczne.

Rzeźba współczesnej powierzchni topograficznej jest ściśle uzależniona od opisanej budowy geologicznej. Cały analizowany obszar stanowią spłaszczenia i stoki denudacyjne utworzone w okresie czwartorzędowym. Silne zaawansowanie denudacyjne obszaru widoczne jest poprzez dolinki rozcinające jego powierzchnię.

W ostatnim okresie analizowany obszar pozostawał w zasięgu oddziaływań eksploatacji górniczej. Skutki tej działalności widoczne są na powierzchni w postaci jej przemodelowania w wyniku osiadań. Dotychczasowe osiadania nie zmieniły istotnie ogólnego układu rzeźby. Duża miąższość nadkładu, szczególnie osadów czwartorzędowych, powoduje iż na powierzchni nie zauważa się występowania deformacji nieciągłych. Występujące w obrębie obszaru objętego zmianą planu złożę węgla kamiennego „Jadwiga” nie jest obecnie eksploatowane i zostało skreślone z bilansów zasobów.

Warunki klimatyczne i topoklimatyczne

Analizowany obszar Zabrze zlokalizowany jest, według regionalizacji rolniczo-klimatycznej Polski R. Gumińskiego (1948), w środkowej części dzielnicy XV (częstochowsko-kieleckiej). Położenie obszaru w środkowym pasie południkowym Polski sprawia, że docierają tu masy powietrza wilgotnego znad Atlantyku i masy suchego powietrza kontynentalnego ze wschodu. Ścieranie się tych mas powoduje przejściowość klimatu w regionie, wyrażającą się dużą zmiennością warunków pogodowych. Dzielnicę XV charakteryzują następujące warunki:

- 1) średnia temperatura stycznia wynosi $-3,0^{\circ}\text{C}$,
- 2) średnia temperatura lipca około $17,2^{\circ}\text{C}$,
- 3) średnia temperatura roczna $7,6-7,7^{\circ}\text{C}$,

- 4) dni z przymrozkami od 112 do 130,
- 5) dni mroźnych ok. 20-40,
- 6) ostatnie przymrozki wiosenne występują najczęściej w końcu kwietnia lub na początku maja,
- 7) czas zalegania pokrywy śnieżnej wynosi ok. 50 dni,
- 8) okres wegetacyjny trwa od 200 do 210 dni,
- 9) opady atmosferyczne zróżnicowane, do 700 mm/rok,
- 10) przeważają wiatry południowo-zachodnie i zachodnie.

Przy charakterystyce klimatycznej szczególnie istotne są warunki opadowe na analizowanym obszarze, od których zależy ilość wody pozostającej w obiegu. Dla scharakteryzowania stosunków opadowych obszaru wybrano posterunek opadowy IMiGW położony w Zabrze-Rokitnicy (tab. 1).

Tabela 1. Zestawienie średnich miesięcznych sum opadów atmosferycznych z wielolecia 1968-2000 w roku przeciętnym (a), w roku wilgotnym (b), w roku suchym (c) dla posterunku opadowego IMiGW w Rokitnicy.

Posterunek m n.p.m. (lata)	Sumy opadów miesięcznych (w mm)												Suma roczna
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
Rokitnica													
300,0 a	49	48	43	37	40	48	74	87	104	77	59	51	718
(1968- b	77	52	12	37	31	49	90	104	328	48	61	67	956
2000) c	17	28	25	22	15	14	134	49	64	28	77	20	493

Lata wilgotne: Rokitnica - 1997

Lata suche: Rokitnica - 1984

Średnie roczne sumy opadów atmosferycznych w analizowanym rejonie kształtują się w granicach 718 mm. Widoczne jest w latach ekstremalnych znaczne zróżnicowanie sum rocznych: w latach wilgotnych - 956 mm i suchych - 493 mm. W ciągu roku dominują opady w półroczu letnim. Stosunek średnich sum opadów półrocza letniego do zimowego wynosi 1,7. Średnio na analizowanym obszarze spada w półroczu letnim (IV-IX) około 63 % sumy rocznej opadu. Maksima opadowe występują w lipcu, czerwcu i sierpniu, średnio po 77-104 mm opadu. Minima opadowe zaś w lutym,

styczniu i marcu, kiedy notuje się opady w granicach 37-43 mm. W całym okresie zimowym sumy opadów kształtują się na poziomie 37-51 mm.

W ostatnich latach szczególnego znaczenia zaczynają nabierać krótkotrwałe opady nawałne z uwagi na skutki jakie powodują (najczęściej o charakterze katastrofalnym). Nie bez znaczenia jest tu często niedostateczny odbiór społeczny podawanych przez służby meteorologiczne wielkości i prawdopodobieństwo wystąpienia opadów. Należy przy tym zwrócić uwagę, iż podawane wielkości opadów w milimetrach oznaczają ilość wody w litrach na każdy metr kwadratowy (np. 10 mm opadu to 10 litrów wody na każdy metr kwadratowy). Ponadto straty potęgowane są niewłaściwym zagospodarowaniem przestrzeni, a zwłaszcza niedocenianiem roli jaką w odpływie wód z opadów nawałnych pełnią doliny stale prowadzące wodę i suche obniżenia dolinne. Poniżej przedstawiono prognozowane wielkości wystąpienia opadów w rejonie Zabrze (tab. 2).

Tabela 2. Maksymalne opady prawdopodobne w rejonie Zabrze (w mm).

Czas trwania	Prawdopodobieństwo wystąpienia		
	1 %	5 %	10 %
5 min	19,9	16,0	14,1
30 min	40,6	32,6	28,6
1 godz.	49,5	39,7	34,9
2 godz.	58,7	47,2	41,4
12 godz.	74,1	60,4	53,6
24 godz.	93,4	76,1	67,5
72 godz.	125,6	102,7	91,3

Obliczono: wg E. Bogdanowicz i J. Stachý, IMiGW 1998.

Warunki anemologiczne, szczególnie istotne dla przewietrzania obszaru i stanu sanitarnego powietrza (przemieszczanie zanieczyszczeń), są uzależnione od kierunku napływu głównych mas powietrza oraz modyfikowane przez rozkład zasadniczych elementów orograficznych w analizowanym obszarze. Położona najbliżej opracowywanego obszaru stacja meteorologiczna posiadająca dane anemometryczne reprezentatywne dla regionu znajduje się w Katowicach. Z danych IMGW za lata 1961-1990 wynika, iż w rejonie stacji Katowice dominują wiatry z sektora zachodniego (od

SW do NW, ok. 50 % przypadków), znacznie mniejszy (ok. 26 %) jest udział wiatrów wschodnich (rys. 2). Około 11 % przypadków stanowią cisze. Prędkości wiatrów kształtują się przeciętnie na poziomie 3,1 m/s (średnia roczna).

Biorąc pod uwagę klasyfikację topoklimatyczną zgodnie z metodyką przygotowaną przez M. Klugę i J. Paszyńskiego (1973, zmodyfikowaną przez T. Bartkowskiego (1980, 1986)) analizowany obszar w przeważającej części znajduje się pod wpływem topoklimatu 1.2. Topoklimaty z grupy 1 zajmują powierzchnie o znacznym nachyleniu, co uniemożliwia tworzenie się zastoisk zimnego powietrza, z uwagi na możliwość jego spływu w dół po stoku. Są to z reguły powierzchnie ciepłe na skutek dostarczania dodatkowych ilości energii słonecznej w dzień. Ekspozycja południowa tych obszarów (1.1) powoduje nagrzewanie się powierzchni. Obszar z tym typem topoklimatu występuje w południowej części analizowanego obszaru; są to warunki korzystne zarówno dla upraw polowych, jak i zabudowy. W przypadku topoklimatu 1.2 w ciągu nocy ciepło jest oddawane do przyziemnej warstwy atmosfery przeciwdziałając większym spadkom temperatur. W warunkach niekorzystnych (słabsze nagrzanie podłoża, szybszy spadek temperatury w warstwie przyziemnej) następuje spływ chłodnego powietrza po stoku, co przeciwdziała jego stagnowaniu i dalszemu ochładzaniu. Powoduje to zmniejszenie częstości występowania przymrozków w okresach wiosennych i jesiennych. Jest to grupa klimatów korzystnych zarówno dla upraw polowych, jak i zabudowy. Brak intensywnego urzeźbienia obszaru sprzyja dobremu przewietrzaniu terenu już przy bardzo słabych wiatrach. Ten typ topoklimatu występuje na większości obszaru przeznaczonego w projekcie planu pod zabudowę mieszkaniową.

W centralnej części obszaru występują relatywnie niewielkie powierzchnie z topoklimatem 2.1, charakterystycznym dla powierzchni płaskich lub o niewielkich nachyleniach położonych poza dnami dolin. Występowanie tego typu warunków topoklimatycznych jest uwarunkowane głównie litologią podłoża. W przypadku powierzchni gdzie udział frakcji ilastej w osadach jest przeważający, wilgotność podłoża jest podwyższona, co z kolei wpływa na poprawę właściwości przewodzenia ciepła z głębszych warstw podłoża, nie dopuszcza do zbytniego jego wyziębienia, a brak zwartej pokrywy roślinnej umożliwia podgrzewanie dolnych warstw powietrza. Powoduje to zmniejszenie częstości występowania przymrozków w okresach wiosennych i jesiennych. Jest to grupa topoklimatów korzystnych zarówno dla upraw polowych, jak i zabudowy.

W północno-zachodniej części analizowanego terenu, obejmującej fragment doliny Potoku Rokitnickiego, występuje topoklimat charakterystyczny dla terenów położonych w obrębie szerokich den dolinnych (3.1). Duża ilość wilgoci w podłożu dolin i dobre przewietrzanie powoduje, że wzrasta tam znacznie parowanie, które pobiera ciepło. Pod koniec dnia tego ciepła zaczyna brakować i dochodzi do wychłodzenia podłoża. Na skutek spływania chłodnego i wilgotnego powietrza z obszarów wyżej położonych, w dolinach tworzą się zastoiska chłodnego powietrza i dochodzi do powstawania mgieł. Przy dalszym spadku temperatury w nocy na skutek wypromieniowania zaczyna brakować ciepła i dochodzi do pojawienia się tzw. przymrozków radiacyjno-adwekcyjnych w okresach jesiennych. Jest to grupa topoklimatów niekorzystnych szczególnie dla stałego zamieszkiwania ludzi.

Relatywnie duży odsetek powierzchni w obrębie analizowanego obszaru stanowią powierzchnie leśne i związany z nimi topoklimat charakterystyczny dla powierzchni zadrzewionych (B). Na skutek osłonięcia powierzchni granicznej przed wypromieniowaniem przez okap drzew występują stosunkowo niskie wartości promieniowania ciepłego podłoża w zakresie długofalowym. W związku z tym nocne spadki temperatury są znacznie mniejsze niż na powierzchniach otwartych (pól i łąk).

Relatywnie niewielkie fragmenty powierzchni w obrębie analizowanego obszaru zajmują obszary zabudowane; na tych obszarach występują topoklimaty charakterystyczne dla obszarów zurbanizowanych (C). W przypadku dalszego zabudowywania terenu występujące tu typy topoklimatów będą w różnym stopniu modyfikowane przez czynnik ludzki. Wpływ czynnika antropogenicznego wyrażać się będzie głównie poprzez wzrost zanieczyszczeń powietrza pochodzących z indywidualnych palenisk domowych, zwłaszcza w okresach grzewczych.

Wody powierzchniowe

Analizowany obszar Zabrze położony jest w całości w obrębie zlewni Potoku Rokitnickiego, dopływu Bytomki - prawostronnego dopływu Kłodnicy.

Na podstawie analizy danych regionalnych można stwierdzić, iż potoki analizowanego regionu mają reżim wyrównany z wezbraniem letnim i bardzo słabym drugorzędnym wezbraniem wiosennym oraz zasilaniem gruntowo-deszczowo-śnieżnym. Zgodnie z tak wyrażonym reżimem potoki na analizowanym obszarze przez cały rok zasilane są z odpływu gruntowego, natomiast przepływy podwyższone spowodowane są opadami letnimi i topnieniem śniegu wiosną.

Miasto Zabrze nie ma stałych posterunków wodowskazowych IMiGW, dlatego szczegółową analizę hydrologiczną opisywanego obszaru przeprowadzono na podstawie posterunków wodowskazowych zlokalizowanych poza granicami Zabrze. W analizowanym przypadku reprezentatywny jest posterunek wodowskazowy zlokalizowany w Gliwicach na Kłodnicy (tab. 3).

Z analizy średnich miesięcznych przepływów wynika, iż w zlewni Kłodnicy nieznacznie przeważa odpływ półroczna zimowego, który stanowi 54 % odpływu rocznego. W przebiegu odpływu w ciągu roku zaznacza się jedno wezbranie wiosenne z maksimum w marcu, kiedy przepływ osiąga 124 % wartości średniego rocznego przepływu w zlewni Kłodnicy. Minimum przepływu przypada na wrzesień, w którym średni przepływ wynosi 83 % wartości średniego rocznego.

Tabela 3. Charakterystyczne miesięczne stany wód (1961-1987), objętości i współczynniki przepływu (1961-1999) dla profilu wodowskazowego IMiGW Gliwice na Kłodnicy.

Stany	Miesiące												Średni roczny
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
	cm												
SNW	88	90	90	93	94	93	88	87	85	85	85	86	
SSW	96	101	102	108	112	106	101	102	99	98	93	95	101
SWW	116	129	138	146	156	140	146	155	143	148	125	116	
	m ³ /s												
SNQ	4,60	4,90	4,87	5,27	5,42	5,17	4,54	4,26	4,11	4,00	4,04	4,24	3,50
SSQ	5,79	6,51	6,57	7,35	7,97	7,17	6,24	6,36	6,46	5,70	5,31	5,48	6,41
SWQ	9,43	11,0	12,3	13,3	15,2	12,9	14,1	16,4	15,2	14,7	11,4	9,01	31,5
S _i	90	102	102	115	124	112	97	99	101	89	83	85	

Kilometr biegu – 46,2 km

Powierzchnia zlewni – 444 km²

Rzędna zera wodowskazu – 210,87 m n.p.m.

Jednym z istotnych problemów hydrologicznych jest problem zagrożenia powodziowego. Zagrożenie powodziowe w obrębie analizowanego obszaru związane jest z podwyższonymi i wysokimi stanami wód Potoku Rokitnickiego oraz jego dopływu w południowej części obszaru. W ustaleniach projektu planu wyznaczono strefę STZ terenów narażonych na czasowe zalewanie wodami. W obrębie strefy wprowadzono nakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

Wody podziemne

Analizowany obszar Zabrze należy, zgodnie z regionalizacją hydrogeologiczną B. Paczyńskiego (1995), do regionu śląsko-krakowskiego (XII), subregionu triasu śląskiego (XII₁), rejonu gliwickiego - 450 (XII_{1B}).

Poziom czwartorzędowy związany jest z utworami rzecznotodowcowymi, piaskami międzymorenowymi o dużej miąższości oraz glinami lodowcowymi. Utwory te wypełniają przedczwartorzędową kopalną dolinę Kłodnicy, są zasobne w wodę i tworzą często zwierciadło napięte. Poziom wody gruntowej w utworach glacialnych kształtuje się na głębokościach do ok. 4 m, nawiązując przy tym swoim kształtem do rzeźby terenu. Stąd w strefie dolin występuje on najczęściej do głębokości 2 m. Na analizowanym obszarze wykreślone hydroizobaty ujawniają stosunkowo płytkie występowanie wody gruntowej jeszcze na wysoko położonych zboczach (hydroizobata 1 m).

Niskie stany wód gruntowych występują zazwyczaj w okresie jesiennym (wrzesień-listopad). Spowodowane jest to tym, iż od roztopów wiosennych następuje rozwój roślinności i wzrost temperatur, które powodują wzmożoną ewapotranspirację i obniżanie się poziomu wód gruntowych. Obniżanie poziomu następuje przez całe lato do listopada, mimo wysokich opadów letnich. Dopiero w jesieni, po zakończeniu roślinności i spadku temperatur, trend się odwraca i następuje odbudowa zapasów wód podziemnych wyrażona podniesieniem poziomu tych wód. Powyższą prawidłowość potwierdzają analizy zachowania się stanów wód obserwowane na posterunkach pomiarowych IMiGW.

Wschodnie części analizowanego obszaru znajdują się w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 329 „Bytom”, wymienionego w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2006 r. *w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych* (Dz.U.2006.126.878).

Gleby i szata roślinna

Zgodnie z podziałem geobotanicznym Polski analizowany obszar leży w prowincji **Niżowo-Wyżynnej**, działu **A** - Bałtyckiego, w poddziale **A4** - Pasa Wyżyn Środkowych, krainie **14** - Wyżyny Śląskiej, okręgu **a** - Zachodniego (Szafer, Zarzycki, 1977). Na skutek działalności człowieka szata roślinna tego obszaru jest dosyć mocno zmieniona i odbiega zasadniczo od układów pierwotnych, co wynika z porównania jej stanu aktualnego z mapą roślinności potencjalnej (Potencjalna., 1995). W krajobrazie

dominują pola uprawne, przeważają agrocenozy pozbawione swoistych składników, obfitujące w gatunki o szerokiej tolerancji ekologicznej. Lasy i zadrzewienia analizowanego obszaru to zbiorowiska sztucznie ukształtowane w wyniku nasadzeń i zalesień.

Opisane wyżej warunki budowy geologicznej i rzeźby analizowanej części Zabrze znalazły swoje odzwierciedlenie w wykształceniu się pokrywy glebowej.

Wszystkie typy gleb w obrębie analizowanego obszaru związane są z utworami czwartorzędowymi powszechnie budującymi jego powierzchnię, a ich zróżnicowanie zależne jest przede wszystkim od warunków wilgotnościowych. Zdecydowaną większość analizowanego obszaru poza terenami zalesionymi pokrywają gleby brunatne wylugowane (Bw). Ich występowanie uzależnione jest litologicznie, występują na utworach zawierających więcej części koloidalnych (utwory gliniaste) i w miejscach o bardziej wilgotnym i nieprzepuszczalnym podłożu. Niewielki fragment obszaru w zachodniej części pokrywają gleby bielcowe i pseudobielcowe (A). Z kolei w obrębie den dolin potoku Rokitnickiego oraz jego dopływu w południowej części obszaru wykształciły się mady glejowe.

Istniejące w granicach omawianego obszaru gleby są glebami o dobrych klasach bonitacyjnych – IIIa, IIIb oraz IVa.

Odporność środowiska na degradację i zdolność do regeneracji

Ukształtowane na obszarze Miasta Zabrze środowisko jest poddawane stałej presji w wyniku działalności antropogenicznej. Dokonane dotychczas zmiany są nieodwracalne. Zagospodarowanie obszaru nie pozwala na pełną regenerację środowiska w sensie powrotu do stanu naturalnego. Możliwe jest jednak w warunkach Miasta Zabrze kształtowanie trwałych wieloprzestrzennych układów przyrodniczych dla zachowania istniejących walorów przyrodniczych.

Tendencja do zmian przy braku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu

Dalsze zmiany w środowisku w obrębie obszaru objętego zmianą planu miejscowego będą zachodziły bardzo powoli z uwagi na utrwalenie się istniejącego układu funkcjonalno-przestrzennego. Obszar miasta cechuje się utrwaloną strukturą powiązań wewnętrznych i zewnętrznych, stąd przy braku realizacji ustaleń projektu planu nie będzie wykazywał wyraźnych tendencji do zmian w okresie możliwym do przewidzenia. Stopniowej degradacji będą ulegały zasoby wód podziemnych, do

których przedostawać się będą zanieczyszczenia z wód powierzchniowych. Istniejąca tendencja do osuszania terenów rolniczych będzie prowadzić do obniżania poziomu wód podziemnych.

Porządkujący charakter projektowanego planu zagospodarowania przestrzennego spowoduje wykształcenie się uporządkowanego krajobrazu miejskiego, zapobiegając tym samym niekontrolowanemu rozwojowi zabudowy mieszkaniowej, układu komunikacyjnego i infrastruktury technicznej.

3.2. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 2, lit. b ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2008.199.1227):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

2) określa, analizuje i ocenia:

b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Część powierzchni objętej projektem planu zamierza się przeznaczyć pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, usługową i produkcyjną, a także towarzyszący tej zabudowie układ drogowy. Z uwagi na to, iż zabudowanie tej powierzchni spowoduje trwałe zmiany w środowisku, należy uznać, iż jest to oddziaływanie **znaczące**. Przy czym należy zaznaczyć, iż projektowane zmiany są w dużym stopniu konsekwencją już istniejącego zagospodarowania; dogęszczeniu ulegnie zabudowa mieszkaniowa oraz rozbudowany zostanie układ komunikacyjny. Największe zmiany związane są z wyznaczeniem nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową.

Stan środowiska określany jest przez stan jakości powietrza atmosferycznego, jakości wód powierzchniowych i podziemnych oraz wybiórczo zanieczyszczenia gleb i zagrożenie hałasem. Wyniki monitoringu opracowywane są i publikowane w raportach Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

W zakresie jakości powietrza

Dla potrzeb oceny **jakości powietrza** województwo śląskie zostało podzielone na strefy z przypisanym każdej strefie oznaczeniem kodowym. Obszar Miasta Zabrze znajduje się w strefie:

- aglomeracja górnośląska (kod PL2401) – ocena jakości powietrza pod kątem zawartości dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), tlenku węgla (CO),

ozonu (O_3) i benzenu (C_6H_6), pyłu zawieszonego $PM_{2,5}$ i PM_{10} oraz zawartego w tym pyłe ołowiu (Pb), arsenu (As), kadmu (Cd), niklu (Ni) i benzo(α)pirenu (Ba P).

W strefie tej obowiązują poziomy dopuszczalne substancji określone dla aglomeracji ze względu na **ochronę zdrowia**.

W ocenie rocznej jakości powietrza za rok 2011 według kryterium ochrony zdrowia uzyskano następujące wyniki:

- klasa A – dwutlenek siarki, benzen, ołów, tlenek węgla, arsen, kadm, nikiel, ozon, co oznacza konieczność utrzymania jakości powietrza na tym samym lub lepszym poziomie - zaklasyfikowanie strefy do klasy A oznacza konieczność utrzymania jakości powietrza na tym samym lub lepszym poziomie;
- klasa C – dwutlenek azotu, benzo(α)piren, pył zawieszony $PM_{2,5}$ i pył zawieszony PM_{10} , co oznacza włączenie strefy do odpowiednich programów ochrony powietrza (POP);
- klasa D2 – ozon (poziom celu długoterminowego).

Główną przyczyną przekroczenia dopuszczalnego poziomu benzo(α)pirenu, pyłu zawieszonego PM_{10} określonego dla stacji pomiarowej zlokalizowanej w Zabrze przy ul. M. Skłodowskiej-Curie było:

- S5 - emisja niska z indywidualnego ogrzewania budynków;
- S15 - niekorzystne warunki meteorologiczne w rozważanym okresie polegające na zbyt niskiej prędkości wiatru i w związku z tym słabym przewietrzaniu;
- S16 - w przypadku PM_{10} przyczyną była także emisja wtórna zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni odkrytych, np. dróg, chodników i boisk.

Przekroczenia dopuszczalnego poziomu dwutlenku azotu i pyłu zawieszonego $PM_{2,5}$ mogły być spowodowane lokalizacją stacji pomiarowej w pobliżu ruchliwej trasy komunikacyjnej w Katowicach (S2), gdzie wykonywany jest pomiar tych zanieczyszczeń.

W związku z przekroczeniami dopuszczalnego poziomu benzo(α)pirenu i pyłu zawieszonego PM_{10} i $PM_{2,5}$ zgodnie z ustawą *Prawo ochrony środowiska* Marszałek Województwa Śląskiego był zobowiązany opracować Program Ochrony Powietrza (POP). Celem takiego programu jest opracowanie harmonogramu rzeczowo-finansowo-czasowego, którego wdrożenie pozwoli na realizację ustalonych zadań prowadzących do zmniejszenia poziomu wyżej wymienionych substancji do poziomu

dopuszczalnego. Program taki został przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego nr III/52/15/2010 r. z dnia 16.06.2010 r.

W przypadku przekroczeń ozonu badania wykazały, że ozon jest zanieczyszczeniem w strefie przyziemnej wykazującym tendencje do przekraczania poziomów na wielu obszarach kraju i Europy. Wysokie stężenia ozonu pojawiają się w sprzyjających warunkach atmosferycznych, tj. wysokiej temperatury powietrza i promieniowania słonecznego.

W zakresie **jakości wód powierzchniowych** – w tym zakresie obszar Zabrze znajduje się w zasięgu zlewni (Jednolitych Części Wód Powierzchniowych) objętych badaniem w punktach:

- 1) nr PLRW6000611632 „Potok Bielszowicki (Kochłówka) ujście do Kłodnicy”;
- 2) nr PLRW6000611634 „Czarniawka ujście do Kłodnicy”;
- 3) nr PLRW6000611649 „Bytomka ujście do Kłodnicy”.

Stan wód w omawianych punktach, biorąc pod uwagę klasę elementów fizykochemicznych, wedle oceny WIOŚ w 2009 roku oceniono jako stan poniżej stanu dobrego.

3.3. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 2, lit. c ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2008.199.1227):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

2) określa, analizuje i ocenia:

c) *istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*

Na analizowanym obszarze nie występują obiekty i obszary przyrodniczo-cenne objęte ochroną prawną na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o *ochronie przyrody*, z którymi mogłyby kolidować wprowadzane w projekcie planu rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne.

Należy tu zaznaczyć, iż analizowany obszar **nie znajduje się w obrębie obszaru objętego ochroną w formie Natura 2000**. W bezpośrednim sąsiedztwie Zabrza znajduje się proponowany specjalny obszar ochrony PLH240003 „Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie” zaakceptowany przez Komisję Europejską 13 listopada 2007 r. Dotychczas brak jest rozporządzenia Ministra Środowiska ustanawiającego prawną formę ochrony tego obszaru. Ochroną objęto tutaj jeden z największych systemów podziemnych wyrobisk po eksploatacji kruszców metali ciężkich. Jednakże, głównie ze względu na charakter obiektu objętego ochroną, nie ma możliwości oddziaływania z obszaru objętego zmianą planu miejscowego na siedliska obszaru potencjalnej ochrony PLH240003.

Zastosowane w projekcie planu zapisy dotyczące ochrony środowiska są zbieżne z warunkami stawianymi w tym zakresie przez odpowiednie przepisy w odniesieniu do ochrony poszczególnych elementów środowiska.

3.4. Cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 2, lit. d ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2008.199.1227):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

2) określa, analizuje i ocenia:

d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Analizowany obszar nie znajduje się w obrębie i nie sąsiaduje bezpośrednio z obszarem objętym ochroną ani proponowanym do ochrony w ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000, tworzonej w oparciu o zapisy Dyrektywy Siedliskowej (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory) oraz Dyrektywy Ptasiej (Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich gatunków ptaków).

Na analizowanym obszarze Miasta Zabrze nie zostały dotychczas określone szczególne cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym. Znajdują natomiast swoje odniesienie cele ochrony środowiska sformułowane na szczeblu krajowym a znajdujące swoje odzwierciedlenie w dokumentach planistycznych realizowanych w województwie śląskim. Należą do nich:

1. Strategia rozwoju województwa śląskiego na lata 2000-2020;
2. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego (przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr 11/21/2/2004 z dnia 21 czerwca 2004 r.)

Z powyższych dokumentów dla Miasta Zabrze wynikają następujące ustalenia:

Ad. 1. Strategia rozwoju województwa śląskiego na lata 2000-2020:

Cel strategiczny:

Poprawa jakości środowiska naturalnego i kulturowego oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni

Kierunki działań:

- Uporządkowanie i wdrożenie systemu gospodarki odpadami
- Utworzenie systemu kształtowania i wykorzystania zasobów wodnych
- Polepszenie jakości powietrza
- Ochrona przed hałasem
- Ukształtowanie regionalnego systemu obszarów chronionych

Ad. 2. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego:

- a) z diagnozy przeprowadzonej w planie województwa śląskiego wynikają dla Miasta Zabrze, następujące uwarunkowania związane z ochroną środowiska:
 - w zakresie systemu obszarów chronionych występowanie na terenie Miasta, w północno-wschodnim rejonie, fragmentu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 329 „Zbiornik Bytom”,
 - występowanie obszarów gleb III-IV klasy bonitacyjnej,
- b) plan zagospodarowania przestrzennego woj. śląskiego wyznaczył cele i kierunki rozwoju. Dla ustaleń planistycznych istotne są następujące cele i kierunki rozwoju, obejmujące analizowaną część Zabrze:
 - kształtowanie otwartych terenów zielonych, w powiązaniu z korytarzami ekologicznymi,
 - ochrona zasobów środowiska: wód podziemnych,
 - poprawa funkcjonowania gospodarki ściekowej na terenach występowania użytkowych zasobów wodnych (w obszarach występowania Głównego Zbiornika Wód Podziemnych wymagającego szczególnej ochrony).

W związku z powyższym w projekcie planu przyjęto następujące ustalenia:

W zakresie gospodarki odpadami:

- 1) przyjmuje się kierunki gospodarowania odpadami określone w Programie Ochrony Środowiska, Planie Gospodarki Odpadami dla Miasta Zabrze, co oznacza, że:
 - utrzymuje się kontynuację wdrażania selektywnej zbiórki odpadów wśród mieszkańców oraz objęcie ich zorganizowaną zbiórką odpadów;

- przyjmuje się selektywne gromadzenie odpadów powstających z działalności usługowej w odpowiednich pojemnikach. Sposób czasowego ich przechowywania powinien zabezpieczać je przed infiltracją wód opadowych;
- nie przewiduje się możliwości lokalizacji wysypisk lub składowisk odpadów oraz lokalizacji zakładów odzysku i unieszkodliwiania odpadów na analizowanym terenie Miasta (w tym także na terenach produkcyjnych **P**).

W zakresie ochrony zasobów wodnych:

Analizowany obszar znajduje się w obrębie triasowego GZWP nr 329 „Zbiornik Bytom” (wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 czerwca 2006 r. - Dz. U. 2006 nr 126 poz. 878). Zbiornik ten nie ma jeszcze ustanowionego prawnie obszaru ochronnego. Na analizowanym obszarze zbiornik obejmuje tereny leśne. Niemniej jednak sposób zagospodarowania obszaru powinien uwzględniać następujące zasady ochrony:

- 1) w obrębie zbiornika wód podziemnych powinny być lokalizowane jedynie przedsięwzięcia, dla których raport wykaże brak oddziaływania w zakresie zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych;
- 2) w obrębie zbiornika wód podziemnych nie należy lokalizować wysypisk i składowisk odpadów;
- 3) uzupełnić kanalizację na terenach występujących w obszarze zbiornika;
- 4) ograniczyć stosowanie indywidualnych przydomowych oczyszczalni ścieków szczególnie polegających na rozsączaniu bez wcześniejszego wykonania dokumentacji hydrogeologicznej; do czasu wybudowania kanalizacji nieczystości powinny być gromadzone w szczelnych, okresowo opróżnianych zbiornikach przydomowych;
- 5) zakazać wprowadzania ścieków do wód i gruntu;
- 6) zachować rygory uniemożliwiające infiltrację zanieczyszczeń do podłoża, a co za tym idzie ewentualne skażenie środowiska gruntowo-wodnego;
- 7) zachowanie stref buforowych (lasy i zarośla łęgowe, mokradła, łąki) w obrębie den dolinnych lub łóżyskach rzek i potoków w celu ograniczenia dopływu zanieczyszczeń obszarowych i komunikacyjnych;
- 8) systematyczne ograniczanie dopływu zanieczyszczeń z terenów nieskanalizowanych poprzez:
 - a) rozbudowę kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenach zabudowanych;

- b) budowę instalacji urządzeń podczyszczających na wylotach kanalizacji deszczowej;
 - c) budowę szczelnych zbiorników do czasowego gromadzenia nieczystości na terenach o rozproszonej zabudowie;
 - d) wypełnianie przez inwestorów nowych lub modernizowanych obiektów czy instalacji wymagań z zakresu ochrony wód;
- 9) zakaz odprowadzenia nieoczyszczonych ścieków bytowych, komunalnych i wód opadowych;
- 10) uzgadnianie jakiegokolwiek kolizji z ciekami lub zbliżenie inwestycji do koryta cieku z zarządzającym tym ciekiem.

W zakresie ochrony powietrza:

- 1) realizację zadań ograniczenia niskiej emisji określonych w programie ochrony środowiska;
- 2) termomodernizację budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej;
- 3) ograniczanie wzrostu emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych do powietrza, poprzez optymalizację ruchu drogowego;
- 4) wprowadzenie zasady używania do ogrzewania pomieszczeń urządzeń o wysokiej sprawności energetycznej i paliw proekologicznych dla przeciwdziałania powstawaniu niskiej emisji; zasada ta powinna być wprowadzona w formie nakazu dla obiektów użyteczności publicznej i produkcyjnych oraz przy stosowaniu zbiorowego ogrzewania.

Powyższe zapisy realizują także zalecenia wynikające z *Programu ochrony powietrza dla stref województwa śląskiego, w których stwierdzone zostały ponadnormatywne poziomy substancji w powietrzu* przyjętego uchwałą nr III/52/15/2010 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 16 czerwca 2010 r. Przyjęte w programie zadania dotyczą głównie ograniczenia emisji ze źródeł przemysłowych, co powoduje niewielkie możliwości realizacji tego Programu na analizowanym obszarze z uwagi na brak instalacji przemysłowych a także niewielką powierzchnię przeznaczoną na działalność przemysłową i wytwórczą.

W zakresie ochrony przed hałasem:

- 1) poprawę jakości nawierzchni dróg, budowę skrzyżowań bezkolizyjnych;

- 2) budowę ekranów ochronnych w przypadku przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu.

W zakresie kształtowanie regionalnego systemu obszarów chronionych:

W obrębie obszaru objętego projektem planu występują powierzchnie zalesione (lasy i zadrzewienia) oraz powierzchnie zielone w postaci łąk w dnach dolin. Obszary te wpływają na wzrost bioróżnorodności tej części Zabrza. Elementy te mogłyby wchodzić w skład regionalnego systemu obszarów chronionych.

Przyjęte w projekcie planu rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne i ustalenia są w pełni zgodne z obowiązującymi przepisami prawa w zakresie ochrony środowiska. Proponowane kierunki rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych zgodne są także z kierunkami zawartymi w *Studium*.

Należy stwierdzić, iż żadne z przyjętych czy ustanowionych na forum międzynarodowym lub krajowym postanowień dotyczących ochrony środowiska nie zostanie naruszone w wyniku realizacji projektowanego planu zagospodarowania przestrzennego. Nie zostanie także naruszona **zasada zrównoważonego rozwoju** (tzw. ekorozwoju).

3.5. Przewidywane znaczące oddziaływania na obszar Natura 2000 oraz na środowisko

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 2, lit. e ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2008.199.1227):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

2) określa, analizuje i ocenia:

e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy

Jak już wyżej zaznaczono, analizowany obszar nie znajduje się w obrębie i nie sąsiaduje bezpośrednio z obszarem objętym ochroną w formie Natura 2000. W bezpośrednim sąsiedztwie Zabrzea znajduje się proponowany specjalny obszar ochrony

PLH240003 „Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie”. Jak oceniają autorzy przygotowujący dokumentację przyrodniczą obszaru PLH240003, największe zagrożenie dla proponowanego do ochrony obszaru stanowi:

- 1) niepokojenie zwierząt w okresie zimowym;
- 2) zasypywanie otworów wentylacyjnych, zawały, osuwiska;
- 3) inwestycje mogące mieć szkodliwy wpływ na środowisko;
- 4) zanieczyszczenie odpadami przemysłowymi i komunalnymi;
- 5) zanieczyszczenie wód;
- 6) niekontrolowana penetracja podziemi;
- 7) nieracjonalnie prowadzone badania naukowe.

Wskazane wyżej zagrożenia w większości swoje źródło mogą mieć bezpośrednio na obszarze chronionym, co nie jest możliwe w przypadku obszaru oddalonego, jakim jest obszar Zabrze. Także zanieczyszczone wody z Zabrze odprowadzane są rzekami i lokalnymi potokami do zlewni Kłodnicy, a więc w całkowicie przeciwnym kierunku niż znajduje się proponowany obszar Natury 2000. Z powyższego wynika więc, że nie istnieje możliwość oddziaływania z obszaru Zabrze na siedliska obszaru potencjalnej ochrony PLH240003 „Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie”. Stąd analizowane w dalszej części oddziaływania na środowisko będą dotyczyły jedynie zagadnień ogólnych.

Przewidywane oddziaływania na środowisko sprowadzają się do następujących zagadnień:

W zakresie oddziaływań na różnorodność biologiczną:

Analizowany teren stanowi relatywnie niewielką powierzchnię, stąd biologiczne zróżnicowanie jest tutaj ograniczone. Najbardziej istotne znaczenie dla bioróżnorodności analizowanego obszaru ma powierzchnia zalesiona we wschodniej i południowej części oraz doliny Potoku Rokitnickiego i jego dopływu w południowej części. Obszary te stanowią ważne szlaki ekologiczne o lokalnej randze oraz istotne ekosystemy. Tereny te zostały wyłączone z zabudowy (tereny **14.ZŁ**, **35.ZŁ**, **31.ZŁ**, **8.ZŁ**, **34.ZŁ**, **21.ZŁ**) oraz objęte ochroną, co pozwoli na zachowanie ich drożności jako korytarzy umożliwiających migrację flory i fauny. Korytarze ekologiczne odgrywają bardzo ważną rolę z punktu widzenia samego funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Objęte ochroną tereny zielone stanowią ponadto obszar siedliskowy i żerowiskowy dla wielu gatunków zwierząt i roślin.

Należy ponadto wspomnieć o przydomowych ogrodach, stanowiących także w pewnym stopniu o biozróżnicowaniu w obrębie omawianego obszaru. Zabudowa jednorodzinna, sprzyjająca istnieniu takich ogrodów, stanowi zdecydowaną większość wśród zabudowy mieszkaniowej obszaru objętego zmianą planu.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na różnorodność biologiczną **nie wystąpią oddziaływania znaczące**.

W zakresie oddziaływań na ludzi:

Biorąc pod uwagę charakter omawianego terenu oraz projektowane zmiany należy przyjąć, iż w okresach grzewczych może dochodzić do kumulacji zanieczyszczeń. Wedle ustaleń analizowanego dokumentu utrzymany zostanie istniejący sposób ogrzewania obiektów i przygotowania ciepłej wody użytkowej w oparciu o indywidualne źródła ciepła, stąd zanieczyszczenia generowane będą z indywidualnych kotłowni zainstalowanych w budynkach jednorodzinnych. W dokumencie zawarto konieczność stosowania ekologicznych (niskoemisyjnych) systemów grzewczych, zgodnych z wymogami ochrony środowiska.

Dla istniejącej zabudowy mieszkaniowej w projekcie planu ustalono nakaz ograniczenia zjawiska niskiej emisji poprzez wprowadzanie działań promujących stosowanie ekologicznych, wysokosprawnych źródeł energii cieplnej charakteryzujących się brakiem lub niewielką emisją substancji do powietrza.

W analizowanym terenie nastąpi wzrost emitowanego hałasu związany z lokalnym ruchem pojazdów samochodowych. Ponadto projektowana działalność wytwórcza planowana na obszarach przeznaczonych pod taką działalność może stanowić potencjalne źródło hałasu, którego poziom zależny będzie od rodzaju prowadzonej działalności. Poziom ten nie będzie mógł przekraczać poziomu dopuszczalnego, a emitowany hałas nie będzie mógł oddziaływać na tereny sąsiednie, zwłaszcza ze stałym pobytem ludzi (mieszkaniowe) zgodnie z warunkami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w *sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz.U.2007.120.826).

W analizowanym terenie emitowane pola elektromagnetyczne związane są z lokalizacją stacji transformatorowych oraz przebiegiem istniejących linii energetycznych dla których ustanowiono wolny od zabudowy tzw. pas techniczny. Ponadto nie można wykluczyć pojawienia się nowych źródeł emisji promieniowania elektromagnetycznego związanego z systemami telefonii komórkowej. Oddziaływanie stacji telefonii

komórkowej normowane jest odpowiednimi przepisami. W pewnych przypadkach konieczne jest wykonanie raportu oddziaływania na środowisko. W żadnym przypadku strefa zabudowy mieszkaniowej nie może znaleźć się w zasięgu szkodliwego oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego określonego w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w *sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów* (Dz.U.2003.192.1883).

Biorąc pod uwagę definicję poważnej awarii przemysłowej zawartą w art. 3 w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 9 kwietnia 2002 roku w *sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej* (Dz.U.2002.122.1055) należy stwierdzić, iż na analizowanym obszarze nie wystąpią warunki do powstania takich awarii.

W obrębie analizowanego terenu występują obszary dolinne, związane z Potokiem Rokitnickim oraz jego dopływami. Obszary te narażone są na niebezpieczeństwo zalewów związanych z podwyższonymi stanami wód w obrębie omawianych dolin. W związku z tym w projekcie planu wyznaczono strefę narażoną na czasowe zalewanie wodami (STZ, zał. 1). W ustaleniach projektu planu wprowadzono zakaz lokalizacji obiektów budowlanych utrudniający swobodny spływ wód. Większość obszaru w zasięgu strefy pozostanie w obrębie terenów zielonych, niewielkim fragmentem obejmie tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową (**2.MW, 4.MN, 26.MN**).

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na ludzi **nie wystąpią oddziaływania znaczące**.

W zakresie oddziaływań na zwierzęta:

Relatywnie znaczna część analizowanego obszaru w wyniku ustaleń projektu planu zostanie przekształcona z dotychczasowego użytkowania rolniczego na tereny zabudowy mieszkaniowej. Stąd zwierzyna towarzysząca terenom rolniczym będzie musiała przenieść się na tereny sąsiednie. Bezpowrotnie zostaną zlikwidowane siedliska gatunków zwierząt i ptaków charakterystycznych dla gruntów ornych (zwierzyny polnej) zamieszkujących zarówno tereny otwarte pól uprawnych jak i zakrzewienia śródpolne i występujące na miedzach. Należy jednak nadmienić, iż większość gruntów ornych w obrębie analizowanego obszaru jest obecnie odłogowana.

Dla ochrony obszarów dolinnych potoku Rokitnickiego wraz z jego dopływem stanowiących ważne ekosystemy i pełniących funkcję lokalnego ciągu ekologicznego umożliwiającego migrację zwierząt wprowadzono zakaz lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej.

Istotne obszary siedliskowe i miejsca żerowania zwierząt stanowią lasy; w obrębie analizowanego obszaru stanowią one relatywnie duży procent ogólnej powierzchni terenu. Tereny te wedle ustaleń projektu planu pozostaną w obrębie terenów zielonych (**14.ZL, 35.ZL, 31.ZL, 8.ZŁ, 34.ZŁ, 21.ZŁ**).

Charakter projektowanej zabudowy – budownictwo jednorodzinne o małej intensywności z ogrodową zielenią przydomową, sprzyja ograniczeniu negatywnego wpływu projektowanych zmian na istniejącą faunę, pod warunkiem wprowadzenia zakazu stosowania ogrodzeń szczelnych uniemożliwiających migrację drobnej zwierzyny.

W obrębie obszarów przeznaczonych pod zabudowę nie występują obiekty przyrody prawnie chronione.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na zwierzęta **nie wystąpią oddziaływania znaczące**.

W zakresie oddziaływań na rośliny:

Użytkowane dotychczas tereny rolnicze stanowią także siedliska dziko rosnących gatunków roślin, które towarzyszą zwłaszcza zakrzewieniom i zadrzewieniom śródpolnym i miedzom. W wyniku realizacji ustaleń projektu planu siedliska te zostaną utracone.

Doliny Potoku Rokitnickiego i jego dopływów stanowią ważne siedliska wielu gatunków roślin i pełnią ponadto funkcję lokalnego ciągu ekologicznego umożliwiającego migrację flory. Tereny te w większości pozostaną w obrębie terenów zielonych.

W dotychczasowym użytkowaniu pozostaną ponadto relatywnie duże powierzchnie leśne i zadrzewione (**14.ZL, 35.ZL, 31.ZL, 8.ZŁ, 34.ZŁ, 21.ZŁ**), stanowiące ważny obszar siedliskowy.

Charakter projektowanej zabudowy – budownictwo jednorodzinne o małej intensywności z ogrodową zielenią przydomową także sprzyja ograniczeniu negatywnego wpływu projektowanych zmian na istniejącą florę.

W obrębie obszarów przeznaczonych pod zabudowę nie występują obiekty przyrody prawnie chronione.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na rośliny **nie wystąpią oddziaływania znaczące**.

W zakresie oddziaływań na wodę:

Dla ochrony wód podziemnych i powierzchniowych w ustaleniach planu wprowadzono nakaz stosowania rozdzielczego systemu kanalizacji; ścieki docelowo kierowane będą do oczyszczalni „Śródmieście”. W przypadku realizacji zabudowy w terenach gdzie projektowana jest sieć kanalizacyjna, do czasu jej realizacji dopuszczono gromadzenie ścieków w indywidualnych, szczelnych zbiornikach.

Prócz tego dla ochrony wód powierzchniowych i podziemnych ustalono nakaz realizacji kanalizacji deszczowej dla przejęcia wód opadowych z terenów mieszkaniowych i usługowych z odprowadzeniem wód opadowych do cieków powierzchniowych i ziemi po podczyszczeniu w separatorach wstępnego oczyszczania ścieków deszczowych.

Wszystkie ścieki odprowadzane do wód powierzchniowych muszą spełniać warunki określone przez właściwe normy i dysponentów sieci kanalizacyjnych i sieci wód powierzchniowych. Ograniczeniu zanieczyszczeń służą także odpowiednie zapisy w projekcie planu dotyczące zasad gospodarki odpadami oraz odprowadzania ścieków.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na wodę **nie wystąpią oddziaływania znaczące**.

W zakresie oddziaływań na powietrze:

Nie przewiduje się znaczącego wzrostu zanieczyszczeń gazowo-pyłowych spowodowanego zmianą przeznaczenia terenu. Wzrost zanieczyszczeń związany będzie głównie z potrzebą ogrzewania pomieszczeń mieszkalnych, usługowych i produkcyjnych. Projektowane dogęszczenie zabudowy spowoduje wzrost ilości źródeł emisji niskiej. Źródłami tej emisji będą jednorodzinne budynki mieszkalne nie podłączone do centralnego systemu ciepłowniczego. W ustaleniach projektu planu wprowadzono zalecenie stosowania systemów grzewczych nieuciążliwych dla środowiska (niskoemisyjnych), zgodnych z wymogami ochrony środowiska. Należy założyć, iż w przypadku nowej zabudowy mieszkaniowej instalowane będą nowoczesne, a tym samym proekologiczne systemy grzewcze, co pozwoli ograniczyć

wzrost wielkości zanieczyszczeń powietrza. Natomiast w przypadku istniejącej zabudowy konieczne jest tworzenie specjalnych programów korzystających m.in. ze środków zewnętrznych i zmierzających do modernizacji istniejących, nieefektywnych systemów grzewczych. W przypadku obiektów produkcyjnych i usługowych należy wprowadzić nakaz stosowania wysokosprawnych i tym samym niskoemisyjnych urządzeń grzewczych i technologicznych.

Pewien wzrost zanieczyszczeń może się także pojawić w związku z projektowaną działalnością wytwórczą. Na obecnym etapie nie można jeszcze określić stopnia tych zanieczyszczeń z uwagi na to, iż nie wiadomo jakiego rodzaju przedsięwzięcia mogą zostać uruchomione w obrębie nowych obszarów przeznaczonych pod działalność wytwórczą. Ewentualna działalność wytwórcza podlegać będzie stosownym przepisom prawnym z zakresu oddziaływań na środowisko.

Ponadto w związku z nasilonym ruchem pojazdów w obrębie nowej zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej notowane będą wyższe wartości zanieczyszczeń. Z kolei widoczny w planie zamiar realizacji drogi **KDG.01.1/2** z pewnością przyczyni się, poprzez usprawnienie ruchu komunikacyjnego, do znacznego zmniejszenia emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych wzdłuż ul. Ofiar Katynia.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na powietrze **nie wystąpią oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na powierzchnię ziemi:

W przypadku analizowanej części Zabrze nie zachodzi konieczność przeprowadzania znacznych prac ziemnych związanych z planowanymi inwestycjami. Mimo to w każdym przypadku należy do niwelacji stosować materiał odpadowy dopuszczony do tego celu właściwymi przepisami. Nie mogą być używane odpady zaliczane do kategorii odpadów niebezpiecznych (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U.2001.112.1206)). Relatywnie duże zmiany powierzchni mogą zachodzić przy realizacji dróg. Przygotowanie podłoża pasa drogowego wymagać będzie wyrównywania terenu poprzez jego nadsypywanie (nasypy drogowe) lub rozkopywanie (wkopy drogowe).

W obrębie analizowanego obszaru nie występują tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na powierzchnię ziemi **nie wystąpią oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na krajobraz:

Obszar objęty projektowanym dokumentem nie wchodzi w skład obszarów cennych pod względem przyrodniczym, nie znajduje się także w obrębie krajobrazów chronionych w jakiejkolwiek formie. Analizowane tereny będą stanowiły relatywnie duży obszar inwestycyjny – zmiany związane są z rozwojem terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, usługowej i przemysłowej. Stąd istniejące walory krajobrazowe związane z obszarami zurbanizowanymi zasadniczo nie ulegną zmianie, przybędą kolejne obiekty o podobnym charakterze. Zalecenie realizacji obiektów w formie odpowiadającej otoczeniu nie spowoduje dysharmonii w istniejącej zabudowie.

Realizowana i projektowana nowa zabudowa mieszkaniowa sprzyja uporządkowaniu krajobrazu.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na krajobraz **nie wystąpią oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na zasoby naturalne:

Do zasobów środowiska na terenie analizowanej części Zabrza zaliczyć należy:

- zasoby wód podziemnych GZWP nr 329 „Zbiornik Bytom”;
- wyższe klasy gleb na gruntach mineralnych;
- zasoby wód powierzchniowych;
- powierzchnie lasów;
- wynikające z bonitacji przyrodniczej obiekty i powierzchnie przyrodniczo cenne (zadrzewienia, obszary dolinne i powierzchnie wodne).

Rozwój budownictwa w analizowanym rejonie spowoduje dalszy wzrost zapotrzebowania na wodę, które pokrywane będzie z lokalnych sieci wodociągowych (zasobów lokalnych). Docelowo ścieki sanitarne odprowadzane będą systemem kanalizacji rozdzielczej do komunalnej oczyszczalni ścieków, co pozwoli wykluczyć zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych z tego źródła.

Obszary leśne pozostaną w dotychczasowym użytkowaniu (tereny **14.ZL, 35.ZL, 31.ZL**).

Ochroną objęto także obszary dolinne, stanowiące cenne obszary siedliskowe a także korytarze ekologiczne o randze lokalnej, umożliwiające wędrówkę fauny i flory. Stanowią one także w sposób zasadniczy o zróżnicowaniu biologicznym obszaru.

Zmiana przeznaczenia terenów spowoduje wyłączenie z potencjalnej produkcji rolniczej gleb mineralnych o wyższych klasach bonitacyjnych. Trzeba jednakże zaznaczyć, iż w przypadku Miasta Zabrze nie ma innej możliwości wydzielenia nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową i aktywizację gospodarczą.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na zasoby naturalne **nie wystąpią oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na zabytki:

W analizowanym rejonie wyznaczono obiekty podlegające ochronie konserwatorskiej:

- przy ulicy Ofiar Katynia nr 43, 45, 75 budynki mieszkalne;
- przy ul. Żniwiarzy nr 2 budynek Folwarku w Rokitnicy;

W stosunku do obiektów objętych ochroną konserwatorską ustalono zakaz podejmowania wszelkich prac zakłócających charakter zachowanej wartości kulturowej zabudowy.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na zabytki **nie wystąpią oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na dobra materialne:

W analizowanym rejonie występują obiekty stanowiące dobra materialne podlegające ochronie:

- krzyż przydrożny z figurą Najświętszej Marii Panny z 1924 r. zlokalizowany u zbiegu ulic Gnieźnieńskiej i Polnej;
- gródek stożkowy w Zabrzu Rokitnicy wpisany do rejestru zabytków pod nr C/1/04 zlokalizowany na wschód od skrzyżowania ulic Krakowskiej i Ofiar Katynia.

W stosunku do wymienionych oraz innych, istniejących w obrębie obszaru objętego projektem planu dóbr kultury (w tym kapliczek i krzyży przydrożnych) ustalono nakaz traktowania podobnie jak budynków podlegających ochronie konserwatorskiej.

W obrębie analizowanego obszaru występują zarejestrowane stanowiska archeologiczne. W związku z tym wyznaczono strefę nadzoru archeologicznego obejmującą obszar stanowisk archeologicznych wraz z strefą ochronną (SOA). Stanowiska archeologiczne podlegają ochronie prawnej zgodnie z ustawą *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (Dz.U.2003.162.1568 z późniejszymi zmianami), co oznacza, że o zamiarze podjęcia prac budowlanych w obrębie stanowisk i w ich otoczeniu należy powiadomić wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na dobra materialne **nie wystąpią oddziaływania znaczące.**

Z uwagi na to, iż obszar projektowanej zmiany planu obejmuje w znacznej części tereny rolnicze oraz tereny zabudowane wraz z układem komunikacyjnym, nie występują w nim chronione siedliska przyrodnicze. Zatem projektowana zmiana będzie miała bardzo ograniczony wpływ na elementy chronione przyrody ożywionej. Oddziaływania te wynikające z:

- a) istnienia przedsięwzięcia,
- b) wykorzystywania zasobów środowiska,
- c) emisji,

będą następujące w zakresie:

- 1) oddziaływań **bezpośrednich** – *projektowana zmiana zagospodarowania bezpośrednio wpłynie na zmianę warunków siedliskowych w rejonie przeznaczonym pod zabudowę kubaturową;*
- 2) oddziaływań **pośrednich** – *nie przewiduje się;*
- 3) oddziaływań **wtórnych** – *nie przewiduje się;*
- 4) oddziaływań **skumulowanych** – *nie przewiduje się;*
- 5) oddziaływań **krótkoterminowych** – *nie przewiduje się;*
- 6) oddziaływań **średnioterminowych** – *nie przewiduje się;*
- 7) oddziaływań **długoterminowych** – *nie przewiduje się;*
- 8) oddziaływań **stałych** – *projektowana zmiana zagospodarowania na stałe zmieni warunki siedliskowe w rejonie przeznaczonym pod zabudowę kubaturową;*
- 9) oddziaływań **chwilowych** – *nie przewiduje się.*

Ocenę potencjalnych zagrożeń dla środowiska powstałych w wyniku realizacji projektu planu należy rozpatrywać w dwóch aspektach. Pierwszy, to negatywne skutki

oddziaływania zmian w zagospodarowaniu przestrzennym na środowisko, drugi natomiast, to właściwości środowiska i ich potencjalnie negatywny wpływ na przyjęte w planie rozwiązania w zagospodarowaniu przestrzennym obszaru.

Nie przewiduje się wzrostu zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi spowodowanego zmianą zagospodarowania terenu z uwagi na niewielką uciążliwość przewidywanej działalności usługowej związanej głównie z zaspokojeniem doraźnych potrzeb miejscowej ludności. Pewne zagrożenie dla środowiska może być związane z projektowaną działalnością produkcyjną, przy czym na obecnym etapie nie można jeszcze określić stopnia niekorzystnego oddziaływania na środowisko tych przedsięwzięć z uwagi na to, iż nie wiadomo jakiego rodzaju działalności zostaną na analizowanym terenie uruchomione.

Realne zagrożenie dla środowiska stanowi komunikacja samochodowa, w szczególności transport substancji niebezpiecznych. Stanowi on źródło ryzyka poważnych awarii. Zagrożenie to związane jest głównie z ulicą Ofiar Katynia, łączącą drogę krajową nr 94 z centrum Zabrze. W przyszłości ryzyko to związane będzie z projektowaną drogą **KDG.01.1/2**.

Przedstawiony projekt planu zawiera rozwiązania, które mogą stanowić źródło konfliktu z potrzebami ochrony środowiska, zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi lub stanowią niekorzystne z punktu widzenia inwestycji uwarunkowania ekofizjograficzne. Większość tych przypadków jest konsekwencją istniejącego już niewłaściwego zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to zwłaszcza istniejącej zabudowy mieszkaniowej zrealizowanej w sytuacji, gdy nie było przepisów normujących poszczególne zagadnienia z zakresu ochrony środowiska. Niekorzystne rozwiązania dotyczą (zał. 2):

- 1) lokalizacji zabudowy mieszkaniowej na gruntach z płytko występującą wodą gruntową (ok. 1 m, strefa **SWW**) – **4.MN, 5.MN, 6.MN, 18.MN, 2.MW**;
- 2) lokalizacji zabudowy mieszkaniowej na gruntach położonych w dnach dolin, które stanowią drogi skoncentrowanego spływu wód powierzchniowych po opadach oraz są narażone na czasowe zalewanie wodami – **2.MW, 4.MN, 26.MN, 27.MN**.

Jako sytuacje konfliktowe podano zajęcie części gleb klas wyższych pod zagospodarowanie inne niż rolnicze (zabudowa mieszkaniowa). Należy jednakże zaznaczyć, iż gleby takie na obszarze Zabrze występują powszechnie, stąd nie ma

innej możliwości tworzenia nowych obszarów mieszkaniowych i aktywizacji gospodarczej obszaru.

4. ROZWIĄZANIA OCHRONNE PRZYJĘTE W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE ORAZ ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

4.1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 3, lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2008.199.1227):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

3) przedstawia:

a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Dla przeciwdziałania negatywnym skutkom potencjalnych oddziaływań zmiany zagospodarowania przestrzennego na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego przewidziano w ustaleniach projektu planu:

a) w zakresie ochrony powietrza i klimatu

Wedle ustaleń projektu planu do ogrzewania pomieszczeń przewiduje się stosowanie ciepła z niskoemisyjnych systemów grzewczych, z zastosowaniem paliw ekologicznych. W przypadku działalności produkcyjnej i usługowej wprowadzić należy nakaz stosowania systemów proekologicznych do ogrzewania obiektów kubaturowych. W przypadku realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej należy założyć, iż będą montowane tam efektywne, a tym samym niskoemisyjne systemy grzewcze. Natomiast w odniesieniu do istniejącej zabudowy mieszkaniowej nakazy takie pozostaną nieskuteczne. Możliwe jest jedynie wprowadzanie programów zachęcających do stosowania w ogrzewaniu pomieszczeń kubaturowych systemów proekologicznych (np.

dofinansowywanie do zakupu droższych, ale sprawniejszych urządzeń grzewczych itp.). Poważnym mankamentem utrudniającym wdrażanie proekologicznych systemów grzewczych jest obecnie brak jednoznacznych programów w tym zakresie ze strony Państwa oraz niestabilność cen podstawowych nośników energii. W dalszym ciągu najtańszym sposobem ogrzewania są systemy oparte na spalaniu węgla kamiennego. Systemy ogrzewania oparte na tym paliwie są najmniej efektywne i najbardziej uciążliwe dla środowiska. Należy jednak w tym miejscu podkreślić, iż są podejmowane działania na szczeblu samorządowym dążące do ograniczenia niskiej emisji; w ramach takich działań Rada Miejska w Zabrzu przyjęła w 2009 roku uchwałę w sprawie *przyjęcia „Programu Ograniczenia Niskiej Emisji na terenie Miasta Zabrze”*. Ponadto ustalono regulamin modernizacji źródeł ciepła budynków indywidualnych realizowanych w ramach tego programu oraz regulamin udzielania dofinansowania inwestycji związanych ze zmianą systemu ogrzewania na ogrzewanie proekologiczne ze środków budżetu Gminy Zabrze pochodzących z wpływów z tytułu opłat i kar za gospodarcze korzystanie ze środowiska. Wedle ustaleń powyższych dokumentów dofinansowaniem objęte są nakłady finansowe poniesione na zakup urządzeń grzewczych, w tym kotłów grzewczych proekologicznych opalanych paliwem gazowym, olejowym, węglem, drewnem oraz innych urządzeń grzewczych wykorzystujących energię elektryczną a także nakłady finansowe poniesione na podłączenie do sieci ciepłowniczej.

b) w zakresie ochrony powierzchni ziemi i gleb

Zmiana przeznaczenia spowoduje konieczność przeprowadzenia prac niwelacyjnych, w trakcie których dojdzie do naruszenia wykształconych struktur glebowych i uszczelnienia tej powierzchni w przypadku jej utwardzania. W takim przypadku bezpowrotnie zostaną zniszczone dobre pod względem klasyfikacji bonitacyjnej powierzchnie gleb. Jednakże, jak już wcześniej wspomniano, gleby takie na obszarze Zabrza występują powszechnie, stąd nie ma innej możliwości tworzenia nowych obszarów mieszkaniowych i aktywizacji gospodarczej obszaru. Do niwelacji terenu nie należy używać odpadów niebezpiecznych.

W celu zminimalizowania skutków przekształceń w ustaleniach projektu planu zawarto zapisy nakazujące pozostawienie określonych części powierzchni działek jako powierzchni biologicznie czynnych, a więc zakazuje się całkowitego zabudowywania powierzchni. Przeciwdziałać to będzie nadmiernemu zagęszczaniu zabudowy.

Wskazane jest, aby na jak największej części działki nie doszło do naruszenia naturalnego profilu glebowego, a w trakcie prac budowlanych zdjęcie wierzchniej biologicznie czynnej warstwy gleby i powtórne jej wykorzystanie przy urządzeniu powierzchni.

c) w zakresie ochrony złóż kopalin

W obrębie analizowanego obszaru nie występują udokumentowane złoża kopalin. Istniejące do niedawna złożo węgla kamiennego „Jadwiga” zostało wyeksploatowane i wykreślone z krajowego bilansu zasobów.

d) w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych

Dla ochrony wód podziemnych i powierzchniowych w ustaleniach projektu planu wprowadzono nakaz stosowania rozdzielczego systemu kanalizacji; ścieki docelowo kierowane będą do oczyszczalni komunalnej.

Dla ochrony wód podziemnych i powierzchniowych w ustaleniach projektu planu wprowadzono zakaz zrzucania ścieków bytowo-gospodarczych bez oczyszczenia do cieków powierzchniowych i do gruntu. Ścieki docelowo kierowane będą systemem kanalizacji rozdzielczej do oczyszczalni komunalnej. Do czasu całkowitego skanalizowania obszaru dopuszczono gromadzenie ścieków w szczelnych zbiornikach bezodpływowych. Istniejące i projektowane skanalizowanie obszaru i skierowanie ścieków do oczyszczalni zapobiegać ma zrzucaniu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych.

Wszystkie ścieki odprowadzane do wód powierzchniowych muszą spełniać warunki określone przez właściwe normy i dysponentów sieci kanalizacyjnych i sieci wód powierzchniowych.

Analizowany obszar w całości znajduje się w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 329 „Bytom”, zawartego w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2006 r. *w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych* (Dz.U.2006.126.878).

e) w aspekcie ochrony świata zwierzęcego i roślinnego

Ogół zmian objętych projektem planu nastąpi na terenach od dawna przekształconych antropogenicznie. W obrębie obszarów przeznaczonych pod

zabudowę występują obiekty przyrody prawnie chronione na mocy ustawy z 16 kwietnia 2004 roku o *ochronie przyrody* – dwa pomniki przyrody:

- dąb szypułkowy *Quercus robur* przy ul. Żniwiarzy;
- buk pospolity *Fagus sylvatica* przy ul. Żniwiarzy.

Poza wymienionymi drzewami inne obiekty przyrody prawnie chronione nie występują, w tym także obszary objęte ochroną w formie **Natura 2000**. Niemniej w ustaleniach projektu planu zapisano konieczność ochrony obszarów przyrodniczo cennych – w szczególności obszarów leśnych będących siedliskiem i bazą żywieniową dla zwierząt (tereny **14.ZL**, **35.ZL**, **31.ZL**) oraz den dolinnych i zieleni łąkowej w ich obrębie (tereny **34.ZŁ**, **8.ZŁ**, **21.ZŁ**), pełniących m.in. funkcję otuliny biologicznej i stanowiących o biologicznym zróżnicowaniu obszaru.

f) w aspekcie ochrony ekosystemów i krajobrazu

Najbardziej istotnymi w obrębie obszaru objętego zmianą planu ekosystemami są tereny leśne w zachodniej i południowej części (**14.ZL**, **35.ZL**, **31.ZL**) oraz doliny Potoku Rokitnickiego i jego dopływu w południowej części. Obszary te stanowią ważne szlaki ekologiczne o lokalnej randze oraz znaczące ekosystemy. Tereny te zostały wyłączone z zabudowy oraz objęte ochroną, co pozwoli m.in. na zachowanie ich drożności jako korytarzy umożliwiających migrację flory i fauny.

W przypadku zmiany sposobu użytkowania obszar zostanie częściowo trwale zabudowany i zmieni się jego fizjonomia. Zalecenie realizacji obiektów w formie odpowiadającej otoczeniu nie spowoduje dysharmonii w istniejącej zabudowie. Realizowana i projektowana nowa zabudowa mieszkaniowa sprzyja uporządkowaniu krajobrazu.

Analizowany obszar nie znajduje się w obrębie obszaru chronionego Natura 2000, ani nie sąsiaduje bezpośrednio z takim obszarem.

Na analizowanym obszarze nie przewiduje się prowadzenia działalności szczególnie uciążliwej dla środowiska, stąd nie ma potrzeby stosowania kompensacji przyrodniczej.

W trakcie sporządzania projektu planu równocześnie sporządzano Prognozę oddziaływania projektu planu na środowisko. Stąd przedstawione w projekcie planu rozwiązania stanowią rozwiązania najbardziej optymalne w danej sytuacji. Rozwiązania te uwzględniają zarówno potrzeby Miasta, jak i potrzeby ochrony środowiska.

Prognoza skutków wpływu ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze wykazuje, iż zapisy planów uwzględniają zasadę ekorozwoju. Wprowadzane zmiany zagospodarowania przestrzennego cechuje mała intensywność zmian, w związku z jednokierunkowym modelem przyjętych rozwiązań.

W ustaleniach planów zawarto możliwe ograniczenia szkodliwego oddziaływania na środowisko skutków realizacji tych planów. Zwraca się także uwagę na konieczność stosowania najnowszych osiągnięć w zakresie pozyskiwania energii cieplnej, koniecznej do ogrzewania budynków. Ustalenia w zakresie zaopatrzenia w energię ciepłą przyczynią się do ograniczenia niskiej emisji, szczególnie uciążliwej w okresach grzewczych.

Proekologiczny kierunek zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Miasta Zabrze przyjęty został w strategii rozwoju Miasta wyrażonej w *Studium*.

4.2. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 3, lit. b ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2008.199.1227):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

3) przedstawia:

b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Z uwagi na to, iż analizowany obszar:

- 1) nie znajduje się w obrębie obszaru chronionego Natura 2000,
- 2) nie sąsiaduje bezpośrednio z obszarem chronionym Natura 2000,
- 3) w żaden sposób nie ma możliwości oddziaływania na obszar chroniony Natura 2000,

nie rozpatrywano rozwiązań alternatywnych.

5. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 1, lit. b ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2008.199.1227):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Opracowanie wykonano na podstawie szczegółowej analizy dostępnych materiałów archiwalnych i badań terenowych. Dla oceny zmian przestrzennych w krajobrazie wykorzystano kolorowe zdjęcia lotnicze i satelitarne. Dane z tych zdjęć zostały pozyskane metodami fotointerpretacyjnymi i porównane z podobnymi danymi uzyskanymi ze starszych map topograficznych. Metoda ta pozwoliła na określenie dynamiki i kierunków zmian zachodzących w środowisku i zagospodarowaniu przestrzennym obszaru miasta. Pomocne także były mapy sozologiczne i hydrograficzne w skali 1 : 50 000.

W załączeniu do Prognozy przedstawiono elementy środowiska przyrodniczego warunkujące kierunki zagospodarowania przestrzennego wynikające z opracowania ekofizjograficznego (zał. 1) oraz wskazano na kopii rysunku planu miejsca potencjalnych sytuacji konfliktowych rozwiązań planu z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi (zał. 2).

6. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 1, lit. c ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2008.199.1227):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Z uwagi na niewielki stosunkowo obszar objęty zmianą planu oraz jednokierunkowy model projektowanych zmian, nie ma potrzeby przeprowadzania analizy skutków realizacji projektowanego planu. Tym bardziej, że projektowana zmiana w żaden sposób nie będzie wpływać na obszar Natura 2000 PLH240003 „Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie”.

7. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 1, lit. d ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2008.199.1227):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Analizowany obszar znajduje się w odległości ok. 75 km od granicy Państwa, stąd nie ma możliwości bezpośredniego oddziaływania transgranicznego na środowisko. Nie sprzyjają takiemu oddziaływaniu także istniejące powiązania elementów środowiska.

8. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 1, lit. e ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2008.199.1227):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym

Opracowywana prognoza odnosi się do projektu planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze. Obszar obejmuje tereny osiedla „Leśna Polana” w dzielnicy Rokitnica.

Ocenę potencjalnych zagrożeń dla środowiska powstałych w wyniku realizacji projektu planu należy rozpatrywać w dwóch aspektach. Pierwszy, to negatywne skutki oddziaływania zmian w zagospodarowaniu przestrzennym na środowisko, drugi natomiast, to właściwości środowiska i ich potencjalnie negatywny wpływ na przyjęte w planie rozwiązania w zagospodarowaniu przestrzennym obszaru.

Nie przewiduje się wzrostu zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi spowodowanego zmianą zagospodarowania terenu z uwagi na niewielką uciążliwość przewidywanej działalności usługowej związanej głównie z zaspokojeniem doraźnych potrzeb miejscowej ludności. Pewne zagrożenie dla środowiska może być związane z projektowaną działalnością produkcyjną, przy czym na obecnym etapie nie można jeszcze określić stopnia niekorzystnego oddziaływania na środowisko tych przedsięwzięć z uwagi na to, iż nie wiadomo jakiego rodzaju działalności zostaną na analizowanym terenie uruchomione.

Realne zagrożenie dla środowiska stanowi komunikacja samochodowa, w szczególności transport substancji niebezpiecznych. Stanowi on źródło ryzyka poważnych awarii. Zagrożenie to związane jest głównie z ulicą Ofiar Katynia, łączącą drogę krajową nr 94 z centrum Zabrze.

Przedstawiony projekt planu zawiera rozwiązania, które mogą stanowić źródło konfliktu z potrzebami ochrony środowiska, zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi lub stanowią niekorzystne z punktu widzenia inwestycji uwarunkowania ekofizjograficzne. Większość tych przypadków jest konsekwencją istniejącego już niewłaściwego zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to zwłaszcza istniejącej zabudowy mieszkaniowej zrealizowanej w sytuacji, gdy nie było przepisów normujących poszczególne zagadnienia z zakresu ochrony środowiska.

Analizowany obszar znajduje się w odległości ok. 75 km od granicy Państwa, stąd nie ma możliwości bezpośredniego oddziaływania transgranicznego na środowisko.

Należy tu zaznaczyć, iż analizowany obszar nie znajduje się w obrębie i nie sąsiaduje z obszarem objętym ochroną w formie Natura 2000. W bezpośrednim sąsiedztwie Zabrze znajduje się proponowany specjalny obszar ochrony PLH240003 „Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie”. Jednakże nie istnieje jakakolwiek możliwość oddziaływania z obszaru Zabrze na siedliska omawianego obszaru Natura 2000.

Ochroną objęto istotne pod względem przyrodniczym elementy środowiska przyrodniczego – cały system dolinny w obrębie analizowanego obszaru; tereny te stanowią obszary siedliskowe roślin i zwierząt oraz lokalny system korytarzy ekologicznych. Ochroną objęto także relatywnie duże obszary leśne (tereny **14.ZL, 35.ZL, 31.ZL**).

Prognoza skutków wpływu ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze wykazuje, iż zapisy planów uwzględniają zasadę ekorozwoju. Wprowadzane zmiany zagospodarowania przestrzennego cechuje mała intensywność zmian, w związku z jednokierunkowym modelem przyjętych rozwiązań.

W ustaleniach planów zawarto możliwe ograniczenia szkodliwego oddziaływania na środowisko skutków realizacji tych planów. Zwraca się także uwagę na konieczność stosowania najnowszych osiągnięć w zakresie pozyskiwania energii cieplnej, koniecznej do ogrzewania budynków. Ustalenia w zakresie zaopatrzenia w energię ciepłą przyczynią się do ograniczenia niskiej emisji, szczególnie uciążliwej w okresach grzewczych.

Proekologiczny kierunek zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Miasta Zabrze przyjęty został w strategii rozwoju Miasta wyrażonej w *Studium*.

9. MATERIAŁY ARCHIWALNE WYKORZYSTANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

W opracowaniu wykorzystano następujące materiały archiwalne:

- 1) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze, 2011 r.
- 2) Informacje zawarte w odpowiedziach na zawiadomienie o przystąpieniu do sporządzania planu.
- 3) Podstawowe opracowanie ekofizjograficzne dla Miasta Zabrza, 2007 r.
- 4) Zdjęcia lotnicze eksponowane na stronach internetowych.
- 5) Przeglądowa Mapa Geologiczna Polski, 1:200 000 ark. Bytom, 1:50 000.
- 6) Mapa Geologiczna Szczegółowa Polski, 1:50 000, ark. 910 Bytom, z objaśnieniami.
- 7) Mapa geologiczno-gospodarcza Polski, 1:50 000, ark. 910 Bytom, PIG-MOŚZNiL, Warszawa, 1997.
- 8) Mapa hydrograficzna 1 : 50 000, ark. M-34-50-D Bytom. Główny Geodeta Kraju, Warszawa 2001.
- 9) Mapa sozologiczna 1 : 50 000, ark. M-34-50-D Bytom. Główny Geodeta Kraju, Warszawa 1995.
- 10) Mapa glebowo-rolnicza Miasta Zabrza, 1 : 5 000.
- 11) Program ochrony środowiska dla Miasta Zabrza na lata 2004-2015, 2004 r.
- 12) Plan gospodarki odpadami dla Miasta Zabrza na lata 2004-2015, 2004 r.
- 13) Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju z 2000 r.
- 14) Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007-2013.
- 15) Strategia rozwoju województwa śląskiego na lata 2000-2020.
- 16) Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego (2004 r.).
- 17) Stan środowiska w województwie śląskim w 2010 r. WIOŚ Katowice 2011.

Całość została uzupełniona informacjami i wywiadami uzyskanymi w czasie obserwacji terenowych przeprowadzonych dla potrzeb prognozy.

10. PODSTAWOWE AKTY PRAWNE WYKORZYSTANE W OPRACOWANIU

Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o *drogach publicznych* – (tekst jednolity Dz.U.2007.19.115), z późn. zm.

Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o *samorządzie gminnym* – (tekst jednolity Dz.U.2001.142.1591), z późn. zm.

Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o *lasach* – (tekst jednolity Dz.U.2005.45.435), z późn. zm.

Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – *Prawo budowlane* – (tekst jednolity Dz.U.2010.243.1623), z późn. zm.

Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o *ochronie gruntów rolnych i leśnych* – (tekst jednolity Dz.U.2004.121.1266), z późn. zm.

Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o *utrzymaniu czystości i porządku w gminach* – (tekst jednolity Dz.U.2005.236.2008), z późn. zm.

Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o *zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest* - (Dz.U.1997.101.628), z późn. zm.

Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o *gospodarce nieruchomościami* – (tekst jednolity Dz.U.2004.261.2603), z późn. zm.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o *odpadach* – (tekst jednolity Dz.U.2007.39.251), z późn. zm.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – *Prawo ochrony środowiska* – (tekst jednolity Dz.U.2008.25.150), z późn. zm.

Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – *Prawo wodne* – (tekst jednolity Dz.U.2005.239.2019), z późn. zm.

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* – (tekst jednolity Dz.U.2012.0.647).

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* – (Dz.U.2003.162.1568), z późn. zm.

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o *ochronie przyrody* – (Dz.U.2004.92.880), z późn. zm.

Ustawa z dnia 22 grudnia 2004 r. o *zmianie ustawy o zakazie stosowania azbestu* - (Dz.U.2005.10.72).

Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o *zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie* - (Dz.U.2007.75.493), z późn. zm.

Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* – (Dz.U.2008.199.1227), z późn. zm.

Ustawa z dnia 7 maja 2010 r. o *wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych* – (Dz.U.2010.106.675).

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz.U.2011.163.981).

Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie* – (Dz.U.1999.43.430), z późn. zm.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001 r. *w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie* - (Dz.U.2001.92.1029).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. *w sprawie katalogu odpadów* - (Dz.U.2001.112.1206).

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 9 kwietnia 2002 roku *w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej* - (Dz.U.2002.58.535), z późn. zm.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* – (Dz.U.2002.75.690), z późn. zm.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 r. *w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości* - (Dz.U.2002.122.1055).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. *w sprawie opracowań ekofizjograficznych* - (Dz.U.2002.155.1298).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września z 2002 r. *w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi* - (Dz.U.2002.165.1359).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002 r. *w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych* – (Dz.U.2002.176.1455).

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia - (Dz.U.2002.204.1728).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów - (Dz.U.2003.192.1883).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2004 r. w sprawie warunków, w których uznaje się, że odpady są niebezpieczne - (Dz.U.2004.128.1347).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną - (Dz.U.2004.168.1765).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 - (Dz.U.2004.229.2313).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 października 2005 r. w sprawie rodzajów i warunków stosowania środków, jakie mogą być używane na drogach publicznych oraz ulicach i placach - (Dz.U.2005.230.1960).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych - (Dz.U.2006.126.878), z późn. zm.
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego - (Dz.U.2006.137.984), z późn. zm.
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku - (Dz.U.2007.120.826).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu - (Dz.U.2008.47.281).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 marca 2008 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza – (Dz.U.2008.52.310).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych – (Dz.U.2008.143.896).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu – (Dz.U.2009.5.31).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu – (Dz.U.2010.16.87).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 – (Dz.U.2010.77.510).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 lipca 2010 r. w sprawie przypadków, w których wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza z instalacji nie wymaga pozwolenia – (Dz.U.2010.130.881).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko – (Dz.U.2010.213.1397).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków - (Dz.U.2011.25.133), z późn. zm.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt - (Dz.U.2011.237.1419).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych - (Dz.U.2011.257.1545).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych – (Dz.U.2011.258.1549).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych – (Dz.U.2011.258.1550).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 stycznia 2012 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin – (Dz.U.2012.0.81).

Uchwała Nr XII/126/11 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 4 lipca 2011 r. w sprawie „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrza”.

Uchwała Nr XXXIII/427/08 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 15.12.2008 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów osiedla Rokitnica – Leśna Polana w Zabrzu.